

σαι (ὡς ἄρτι ἀπεδείχθη) φέρονται καὶ πόρρωτά-
 τω. ⁵⁷ οὐ γὰρ καταγέλωται αἱ τοιαῦται ἀτομοὶ ἐξ
 ἂν ἂν γένετο κόσμος, ἢ ὕφ' ἂν ἂν πειρηθείη, οὐτ'
 εἰς ἓνα, οὐτ' εἰς πεπερασμένους, οὐδ' ὅσοι τοιούτοι,
 οὐδ' ὅσοι διάφοροι τούτων. ἄστε οὐδὲν τὸ ἐμποδί-
 ζον ἔστι πρὸς τὴν ἀπειρίαν τῶν τοιούτων κόσμων.
 46 καὶ μὴν καὶ τῆσι ὁμοιοχημονες τοῖς στερεμνί-
 οῖσι, λεπτότησιν ἀπέχοντες μακρὰν τῶν φαινο-
 μένων. οὐτε γὰρ ἀποστάσεις ἀδυνατοῦσιν ἐν τῷ
 περιέχοντι γίνεσθαι τοιαῦται, ⁵⁸ οὐτε ἐπιτηδεύ-
 οντες, κατὰ τὰς καταργασίας τῶν κολιμαμάτων
 καὶ λεπτοτάτων γίνεσθαι, οὐτε ἀπύρρμαι τὴν ἐ-
 ζῆς θέσιν καὶ βάσιν διατροῦσαι, ἢν περ καὶ ἐν
 τοῖς στερεμνίοις εἶχον. τούτους δὲ τοὺς τύπους εἰ-
 δῶλα προσαγορεύομεν. καὶ μὴν καὶ ἡ διὰ τοῦ κε-
 νοῦ φορὰ κατὰ μηδεμίαν ἀπάντησιν τῶν ἀντικο-
 πῶντων γινόμενη, πᾶν μῆκος περιληπτὸν ἐν ἀ-
 περινήτῳ χρόνῳ συντελεῖ. βραδύτητος γὰρ καὶ
 τάχους ἀντικοπῆ καὶ οὐκ ἀντικοπῆ, ὁμοίωμα
 47 λαμβάνει. ⁵⁹ οὐ μὴν οὐδὲ ἄμα κατὰ τοὺς διὰ λό-
 γου θεωρητοὺς χρόνους ⁶⁰ τὸ κάτω φερόμενον σῶμα
 ἐπὶ τοὺς πλείους τύπους ἀφικνεῖται (ἀδιανόητον
 γὰρ καὶ τοῦτο) συναφικνούμενον ἐν αἰσθητῷ χρό-
 νῳ ἴδεν δὴ πῶθεν τοῦ ἀπείρου, οὐκ ἐξ οὐ ἂν περι-
 λαβόμεν τὴν φορὰν τόπου ἔσται ἀφιστάμενον.
 ἀντικοπῆ γὰρ ὁμοίον ἔσται, κἂν μέχρι τοσούτου
 τὸ τάχος τῆς φορᾶς μὴ ἀντικοπτόμενον καταλί-
 πωμεν. χρήσιμον δὲ καὶ τοῦτο κατασχέειν τὸ
 πτυχεῖον, εἴθ' ἔτι τὰ χρηστὰ εἰδῶλα ταῖς λε-
 πτότησιν ἀνυπερβλήτοις κέχρηται. ὧ μῆθεν ἀντι-
 μαρτυρεῖ τῶν φαινόμενων, ⁶¹ ὅθεν καὶ τάχῃ ἀνυ-
 πέρβλητα ἔχει, πάντα πόρον συμμετρον ἔχοντα
 πρὸς τῷ τῷ ἀπείρῳ αὐτῶν μῆθεν ἀντικόπτειν, ἢ
 ὀλίγα ἀντικόπτειν, πολλαῖς δὲ καὶ ἀπείροις εὐ-
 48 θύς ἀντικόπτειν τι. ⁶² πρὸς τε τούτοις, ὅτι ἡ γένε-
 σις καὶ τῆς μορφῆς, διὰ τοῦ αἵματος τοῦ μεταξὺ ἡμῶν τε
 καὶ τῶν ἀκτῶν, οὐδὲ διὰ τῶν ἀκτῶν, ἢ οὐκ ἔστιν ἐπιτολῆ
 τῶν ἀφ' ἡμῶν πρὸς ἐξῆκα παραγινόμενον. οὐκ ἔστι
 τύπος τινός. Difficillimum hujus epistolae locum,
 parvis his & evidentibus emendationibus restitui.
 Errant hic omnes interpretes, & in his P. Gallendus
 ἴδεναι.

57 Οὐ γὰρ καταγέλωται | Scribo: οὐ γὰρ καταγέ-
 λωνται αἱ τοιαῦται ἀτομοὶ (ἔξ ἂν ἂν γένετο ὁ κόσμος
 αὐτός, ἢ ἐξ ἂν ἂν πειρηθείη ἄλλος) οὐδ' εἰς ἓνα. M. Meib.
 58 Οὐτε ἐπιτηδεύοντες τὰς καταργασίας τῶν κ. | Le-
 ge αὐτὴ ἐπιτηδεύοντες εἰς τὰς κ. H. Casaub.
 59 Κατὰ τὸ φερόμενον | Scribo: τὸ κάτω φερόμενον.
 M. Meibom.

60 Ἢ ἴδεν καὶ τάχῃ αἰ. | Hac non videtur esse
 integra: sicut neque alia multa in his Epicuri placit-
 is, in quibus videtur librari, quod illa non intelli-
 gerent, multis locis caspitas. nec mirum: sunt e-
 nim pleraque horum, ut ille ait, difficiles negre,
 praeterea nihil. H. Casaub.

simul atque cogitatur contingit. Fluxus enim ē corporum superficie continuus est, nec sensui perceptibilis, ob contrariam repletionem, quae in solido servat positionem et ordinem atomorum longo tempore: etiam aliquando confunditur. et coitiones in continente aëre celeres, quod non opus sit ut ad altitudinem expletio illa fiat. Sunt autem et alii quidam modi qui hujusmodi naturasignant. Nihil enim horum contra sensus attestatur, si videat quis, quomodo effectus faciant imagines, ut ab exterioribus ad nos confensionem referant. * Porro illud exilistimandum est, ingrediente aliquo ab his quae extra sunt, formas non intueri atque distinctè percipere. Neque enim aliter resignare possint quae extra sunt naturam suam, coloris scilicet atque formae quam per aërem qui inter nos et illa medius est; ac per radios, aut qualescunque fluxus, qui à nobis ad illa manant. Itaque videre nos formis quibusdam à rebus ipsis ad nos penetrantibus, à coloribus formisque similibus, juxta modum congruae magnitudinis, in aciem oculorum aut mentem, celeri utensibus motu. * Deinde cum hac ex causa unius et continui phantasia tradiderimus, et confensionem à subiecto servantem, secundum eam quae inde proficitur aequalem sustentationem ex fitione atomorum per altitudinem in solido, et quam animo vel sensibus phantasia inruentem acceperimus, seu formae, seu accidentium, forma haec est solida, quae sit juxta sublequentem densitatem, seu imaginum inmanationem. Porro in eò quòd optimarum fallum inest et ezionem, quando testimonio confirmatur, aut testimonio non refellitur. Sin verò minus afferatur per immobilem nobis ipsi connexum imaginalem intuitum, qui in-

61 Καὶ γὰρ εἴτερος ἀπὸ τῶν τῶν σωματῶν συνεχῆς
 οὐκ ἐπιτολῆς ἐπιτολῆς, διὰ τῶν. | Ita omnes editiones
 perperam. M. Meibom.
 62 Ἀν ἀλλοτρίως τις τὰ τὰ τῶν τῶν ἐνεργείας. ἢ καὶ
 τὰς. | Ita editiones priores corruptae. Idem.
 63 Οὐ γὰρ αἰ. | Editiones priores: οὐ γὰρ ἂν ἀπο-
 φθραγίσαιτο τὰ ἐξ τῶν ἐκ τῶν φῶσιν, τοῦτε χρομα-
 ἴδεναι.

sis τῶν εἰδῶλων ἄμα νοήματι συμβαίνει. ⁶³ καὶ
 γὰρ ρεῦσις ἀπὸ τῆς τῶν σωματῶν ἐπιτολῆς συν-
 εχῆς συμβαίνει, οὐκ ἐπιτολῆς αἰσθησῆς διὰ τὴν
 ἀνταναπλήρῳσιν, σῶζουσα τὴν ἐπὶ τοῦ στερεμ-
 νίου θέσιν καὶ τάξιν τῶν ατόμων ἐπὶ πάλιν χρό-
 νῳ εἰ καὶ ἐνίοτε συγχεομένη ὑπάρχει. καὶ συ-
 στάσεις ἐν τῷ περιέχοντι ὄξεια, διὰ τὸ μὴ δεῖν
 κατὰ βάθος τὸ συμπλήρωμα γίνεσθαι. καὶ ἄλ-
 λαι δὲ τρόποι τινες γεννητικοὶ τῶν τοιούτων Φύ-
 σεων εἰσίν. οὐθεν γὰρ τούτων ἀντιμαρτυρεῖ ταῖς
 αἰσθησῆσιν, ⁶⁴ ἂν βλέπη τις, τίνα τρόπον τὰς ἐνε-
 ρείας τὰ εἰδῶλα ποιεῖται, ἢ καὶ τὰς συμπα-
 θείας ἀπὸ τῶν ἐξῶθεν πρὸς ἡμᾶς ἀνοίει. * δὲ δὲ ⁴⁹
 καὶ νομῶσιν, ἐπισημῶν τινος ἀπὸ τῶν ἐξῶθεν, τὰς
 μορφὰς ἔραν ἡμᾶς καὶ διανοεῖσθαι. ⁶⁵ οὐ γὰρ ἂν
 ἄλλως ἀποφραγίσαιτο τὰ ἐξῶθεν τὴν ἐαυτῶν
 Φύσιν, τοῦτε χρομάτος καὶ τῆς μορφῆς, ἢ διὰ τοῦ
 αἵματος τοῦ μεταξὺ ἡμῶν τε καὶ τῶν ἀκτῶν, καὶ διὰ τῶν
 ἀκτῶν, ἢ οἷον δὴ ποτε ρευμάτων, ἀφ' ἡμῶν πρὸς
 ἐξῆκα παραγινόμενων. ὡς τε ὅραν ἡμᾶς, τύπον τι-
 νῶν ἐπισημῶν ἡμῶν ἀπὸ τῶν πραγμάτων, ἀπὸ
 χρόνῳ τε καὶ ὁμοιομόρφῳ, κατὰ τὸ ἐναρμόττον
 μέγεθος, εἰς τὴν εἶν ἡ τὴν διάνειαν, αἰεὶς ταῖς
 φοραῖς χρωμένον. * εἶτα διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν ⁵⁰
 τοῦ ἐνὸς καὶ συνεχῆς τὴν φαντασίαν ἀποιδόν-
 τες, καὶ τὴν συμπαθεῖαν ἀπὸ τοῦ ὑποκειμένου
 σῶζοντες κατὰ τὸν ἐκείθεν συμμετρον ἰσπερισμόν,
 ἐκ τῆς κατὰ βάθος ἐν τῷ στερεμνίῳ τῶν ατόμων
 πλάσεως, καὶ ἢν ἂν λάβωμεν φαντασίαν, ἐπι-
 βλητικῶς τῆ διάνειαν ἢ τῆς αἰσθητηρίου, εἴτε μορ-
 φῆς, εἴτε συμβεβηκότων. μορφῆ δὲ ἐστὶν αὐτῆ
 τοῦ στερεμνίου, γινόμενη κατὰ τὸ ἐξῆς πύκνωμα
 ἢ ἐγκατάλειμμα τοῦ εἰδῶλου. τὸ δὲ ψεύδος καὶ
 τὸ διμαρτυρημένον, ἐν τῷ προσδοξαζόμενῳ αἰεὶ ἐ-
 στίν ἐπιμαρτυρηθῆσθαι ἢ μὴ ἀντιμαρτυρηθῆσθαι.
 εἴτ' οὐκ ἐπιμαρτυροῦμένου κατὰ τὴν κίνησιν ἐν ἡμῖν αὐτοῖς συνημμένη τῆ φαντα-

64 ἂν βλέπη τις, τίνα τρόπον τὰς ἐνεργείας. ἢ καὶ
 τὰς. | Ita editiones priores corruptae. Idem.
 65 Οὐ γὰρ αἰ. | Editiones priores: οὐ γὰρ ἂν ἀπο-
 φθραγίσαιτο τὰ ἐξ τῶν ἐκ τῶν φῶσιν, τοῦτε χρομα-
 ἴδεναι.

στικῇ ἐπιβολῇ, διαλείψιν δὲ ἐχούσῃ, καὶ ἢν
 17 τὸ ψεῦδος γίνεται. * ἢ τε γὰρ ὁμοίότης τῶν Φαν-
 τασμάτων οἰοῖν ἐν εἰκόνι λαμβανόμενοι, ἢ καθ'
 ἴπνου γινόμενοι, ἢ κατ' ἄλλας τινὰς ἐπιβολὰς
 τῆς διανοίας, ἢ τῶν λυσιπῶν κριτηρίων, οὐκ ἂν πο-
 τε ὑπῆρχε τοῖς οὐσί τε καὶ ἀληθείαι προσαγορευ-
 μένοις, εἰ μὴ ἦν τινὰ καὶ ταῦτα πρὸς ὁ βάλλο-
 μεν. τὸ δὲ διημαρτημένον οὐκ ἂν ὑπῆρχεν, εἰ μὴ
 ἐλαμβάνομεν καὶ ἄλλην τινὰ κίνησιν ἐν ἡμῶν αὐ-
 τοῖς, συνημμένη μὲν, διαλείψιν δὲ ἐχούσαν. κατὰ
 δὲ ταύτην τὴν συνημμένην τῆ Φανταστικῆ ἐπι-
 18 βολῆ, διαλείψιν δὲ ἐχούσαν, εἰ μὴ μὴ ἐπι-
 μαρτυρηθῆ ἢ ἀντιμαρτυρηθῆ, τὸ ψεῦδος γίνεται
 εἰ μὴ ἐπιμαρτυρηθῆ ἢ μὴ ἀντιμαρτυρηθῆ, τὸ ἀ-
 λθές. * καὶ ταύτην οὐκ σφόδρα γε δεῖ τὴν δόξαν
 κατέχειν, ἵνα μὴ τε κριτήρια ἀναρῆται κατὰ
 τὰς ἐνεργείας, μήτε τὸ διημαρτημένον ὁμοίως
 βεβαιούμενον πάντα συνταράτῃ. ἀλλὰ μὴν
 καὶ τὸ ἀκόνειν γίνεται, πνεύματός τινος φερομέ-
 νου ἀπὸ τοῦ φανοῦντος, ἢ ἤχουόντος, ἢ ψοφοῦν-
 19 τος, ἢ ἴσως δὲ ποτε ἀκουστικῶν πάθος παρα-
 σκευάζοντος. τὸ δὲ ρεύμα τοῦτο εἰς ὁμοιομερεῖς
 ὄγκους διασπείρεται, ἀμὰ τινὰ διασάζοντας
 συμπαθεῖαν πρὸς ἀλλήλους, καὶ ἐνίτητα ἰδιο-
 τροπον διατείνουσιν πρὸς ὁ ἀποστέλλεται, καὶ
 τὴν ἐπαίσθησιν τὴν ἀπ' ἐκείνου ὡς τὰ πολλὰ παι-
 οῦσαν· εἰ δὲ μὴ γε, τὸ ἔξωθεν μόνον ἐνδῆλον πα-
 20 ρασκευάζουσιν. * ἀνεῖ γὰρ ἀναφερομένης τινος
 ἐκείθεν συμπαθείας, οὐκ ἂν γέναιτο ἡ τοιαύτη ἐ-
 παίσθησις. οὐκ αὐτῶν οὖν δεῖ νομίζειν τὸν αἴρα
 ὑπὸ τῆς προειμένης Φωνῆς, ἢ καὶ τῶν ὁμογενῶν,
 σχηματίζεσθαι. πολλὴν γὰρ ἐνδεῖαν ἔχει τοῦτο
 21 πάσχειν ὑπ' ἐκείνης· ἀλλ' ἐνθὺς τὴν γινόμενῃ
 πλῆρη ἐν ἡμῶν ὅταν Φωνὴν ἀΦίωμεν, τοιαύτην
 ἐκ τινῶν ὄγκων ρεύματος πνευματώδους ἀποτελε-
 στικῶν ποιήσασθαι, ἢ τὸ πάθος τὸ ἀκουστικῶν ἢ
 μὴ παρασκευάζει. καὶ μὴν καὶ τὴν ὁσμὴν νομι-
 στίειν, ὡς περὶ καὶ τὴν ἀκοήν, οὐκ ἂν ποτε πά-
 22 θος οὐδὲν ἐργασασθαι, εἰ μὴ ὄγκαι τινες ἴσαν ἀπὸ
 τοῦ πάγματος ἀπεφερομένοι, συμμετροὶ πρὸς
 τὸ τοῦτο τὸ αἰσθητήριον κινεῖν· εἰ μὲν ταῖς τε

tercapedinem tamen habet, per quam mendaciam fit. * Nam similitudo visorum
 51 que veluti in imagine accipiuntur, sive illa in somnis fiant, sive per alios intuitus mentis, aut per reliqua iudicandi instrumenta, nequaquam in his essent que existunt, et vera appellantur, nisi essent aliquid, et hæc ad que jaculamur intuitus; falsum verò non esset, nisi accepissemus et alium aliquem motum in nobis ipsis, conjunctum quidem, ceterum intercapedinem habentem. Secundum huic autem conjunctum phantasticæ aggressioni motum, et intercapedinem habentem, si quidem testimonio non asseratur sive eo refellatur, fieri ut mendaciam sit: si autem asseratur testimonio, aut eo non refellatur, verum. * Et hæc igitur oportere-
 52 ptium est ut opinio fortiter teneatur, et neque iudicandi instrumenta tollantur in actionibus, neque falsum dum æqualiter confirmatur, cuncta perturbet. Porro et auditus fit, cum flatus aliquis fertur, sive à vocante, sive à sonante, sive à strepente, quocumque modo, qui audiendi passionem efficit. Porro fluxus hic in similitum partium corpora diffunditur, quando ad invicem servantia consensioem, atque unitatem propriam, ad id quod mittitur pertingentem, qui perceptionem ab illo ut plurimum facit. Sin verò minus, vel quod extrinsecus est tantum manifestat. * Nam absque consensione aliqua in-
 53 de adveniente nunquam profectò fieret hujusmodi perceptio. Non igitur existimandum est aërem ipsum à procedente voce, vel ab his que similis generis sunt, figurari. (Non uno enim defectu laborabit, ut hoc ab illa patiatur) sed eum idam, simul ac vocem emisserimus, hujusmodi fieri ex quibusdam corpusculis ventosi fluxus, efficiendis facultate præditis, qui nobis passionem audiendi efficiat. Quin et hoc ipsum de odorati sentiendum, quod de auditu diximus. Nunquam enim ullam effectarum passionem nisi essent corpuscula quedam, que re ipsa ferrentur, ea commensuratione ut hoc sensus instrumentum moveant. quorum alia sunt que perturbatè

et

et aliend; alia que imperturbatè et ac-
 54 commodatè id faciunt. * Porro atomos existimandum est, nullam qualitatem eorum que videtur adferre, præter figuram, et gravitatem, et magnitudinem, et que necessariò figuram contingunt. Qualitas enim omnis mutationi obnoxia est; atomi verò nihil mutantur. Oportet enim semper in dissolutionibus concretionum aliquid solidum atque indissolubile subsistere, quod mutationes in id quod non est, non faciat, neque ex eo quod non est, sed secundum transpositiones in multis, in quibusdam verò per accessus ac recessus. Quocirca necesse est, ut ea que non transmutantur, incorruptibilia sint, eamque que mutetur naturam non habeant, sed corpuscula et figuratones proprias. Hæc enim remanere neces-
 55 sarium est. * Nam in his que apud nos è proposito transfigurantur, figura que inest sumitur; qualitates autem que non

παράμεινός καὶ ἀλλοτρίως· οἱ δὲ τοῖς ἀταρα-
 54 χούς καὶ οἰκείως ἔχοντες. * καὶ μὴν καὶ τὰς ἀτα-
 μους νομιστέον, * μὴ δειμίαν ποιήματα τῶν Φαι-
 νομένων προσφίεσθαι, πλὴν σχήματος, καὶ
 βάρους, καὶ μεγέθους. * καὶ ὅσα ἐξ ἀνάγκης
 σχήματος συμφυῆ ἐστί. ποιήτης γὰρ πάσας με-
 ταβάλλειν αἰ δὲ ἀτομοὶ, οὐδὲν μεταβάλλουσιν,
 ἰσχυρῆτερ δὲ τὴν ὑπομένειν ἐν ταῖς διαλύσει
 τῶν συγκρίσεων στερεῶν καὶ ἀδιάλυτων, ὁ τὰς
 μεταβολὰς οὐκ εἰς τὸ μὴ ὄν ποιήσεται, οὐδ' ἐκ
 τοῦ μὴ ὄντος, ἀλλὰ κατὰ μεταβάσεις ἐν πολ-
 56 λοῖς. * ἐπὶ τινῶν δὲ, κατὰ προσόδους καὶ ἀφεί-
 δους, ἐθέν ἀναγκαῖον τὰ μὴ μετατιθέμενα α-
 Φάρτα εἶναι, καὶ τῆν τοῦ μεταβάλλοντος φύσιν
 οὐκ ἔχοντα, ὄγκους δὲ καὶ σχηματισμούς ἰ-
 57 δίους. * τοῦτο γὰρ καὶ ἀναγκαῖον ὑπομένειν.
 * καὶ γὰρ ἐν τοῖς παρ' ἡμῶν μετασχηματίζο-
 μένοις κατὰ τὴν προαίρεσιν τὸ σχῆμα ἐνυπάρχει
 λαμβάνεται· αἰ δὲ ποιήτριες, αἰ οὖν ἐνυπάρ-

61 Modulus ποιήτρια τῶν φαινομένων] Nec caloris, nec frigoris; nec siccitatis nec humiditatis. de his qualitatibus præcipue hæc intelligenda sunt. Que post de suo arexat P. Gallendus. explicationis cautela, necessaria non sunt, & ex sequentibus Epicuri verbis non difficulter colliguntur. M. Method.
 62 Καὶ ὅσα ἐξ ἀνάγκης σχήματος συμφυῆ ἐστί.] Videlicet quod figura è lineis consistit, usque vel rectis, vel curvis, vel rotundis, vel variè mixtis. Cognatum quoque figure est, esse coloratam. Idem.
 63 ἐν ταῖς διαλύσει τῶν συγκρίσεων.] Vel naturali, per mortem; vel violenta, per combustionem. quippe in quere manent solida corpuscula, que cuiusmodi fuerit illud combustum corpus rationi indicent. Mlem.
 64 ἐπὶ τινῶν δὲ, κατὰ προσόδους καὶ ἀφείδους.] Ita scribendum. Stephani editiones, τινῶν δὲ, καὶ προσόδους καὶ ἀφείδους. Romana, τινῶν δὲ καὶ πρὸς ἑλούς καὶ ἀφ' ὄλου, que corrupta sunt. Clara autem sunt que sequuntur, nec Gallendi additionibus egent. Idem.
 65 τοῦτο γὰρ καὶ ἀναγκαῖον ὑπομένειν.] Videtur fuisse ταῦτα. Gallendus, τούτους γὰρ. Idem.
 66 Καὶ γὰρ ἐν τοῖς παρ' ἡμῶν μετασχηματίζομένοις] Exemplis hæc clara sicut. Faciem hominis considerat à pictore mutatam. E naso recto & mediocri, longum fecit, aut æquillum: ex oculis magnis, parvos, & intro recedentes. Oris mediocrem gratiam, & laborium, notabili deformitate notavit, &c. Figura immanis, est forma hominis, tumantur eius qualitates. Porro propositum sit figulo ex urceo facere labrum; ex angustioris oris vase, vas patens. DIOGENES LAERTII.

ob necessitatem aliquam, & quod aliam argillam paratam non habeat. Primum figura argillace operis que inest, accipitur; & simul manent qualitates argillæ isti inherentes, ut quod rubra forte sit, calculus minutissimus interpres habens. Qualitates autem que non insunt in vase quod mutatur, videlicet urcei ventrositas, basis ejus parva; & rotunditas ab imo crescens capacitæ, & rursum decrescens ad vasis os rotundum, tantum abest ut relinquuntur, ut profus ex tota illa urcei formula pereant. Novæ enim qualitates, labro proprie, itarum pereuntium loco introducuntur: videlicet quadrata, aut oblonga labri forma; basis magna, recta aut curvâ lineâ ascendens ad os parvullimum. latera pro rotunditate. Hic animadverto, primum videri certam lectionem, primamque, que est primarium editionum. Romana, περιμεινται, ἀμφοτεροσθεν. male, ut ex exemplis dicitur. λαμβάνονται sensu hinc idem quod λαμβάνονται. Deinde, sine necessitate (imò perperam), bene expendas verba ἐν ταῖς παρ' ἡμῶν μετασχηματίζομένοις Gallendum addendo legisse, τὸ σχῆμα καὶ τὸ μέγεθος. sufficit enim τὸ σχῆμα, alioqui & τὰ βάρος è §. 54. addere debuisset. Sentis est, cum urceus fuerit, argillaceum opus, transfiguratione manere argillaceum opus, sed figuram ejus mutari in labrum. Vocibus τὸ σχῆμα ἐνυπάρχειν excludit opus heterogeneum. Vera igitur lectio est, ἐκ τῶν ὡς πρὸ τοῦτο καταλείπονται, ἀλλ' ἐξ ὄλου τῶν σχημάτων ἀδιάλυτων. Expende eodem modo plitiorum opus, cum è massa ficticia in magnum panem formata, miculis crustula, mutato proposito, fingit pistos. Hæc panis, crustulorum nempe, forma, in puero Kkk

χρῆσαι ἐν τῷ μεταβάλλοντι, οὐχ ὡς περ ἐκείνο καταλείπονται, ἀλλ' ἐξ ὅλου τοῦ σώματος ἀπόλλυνται. ἰκανὸν οὖν τὰ ὑπολειπούμενα ταῦτα τὰς τῶν συγκρίσεων διαφορὰς κείνῃ· ἐπειδή περ ὑπολείπεσθαι γέ τινα ἀναγκαῖον, ὅτι καὶ μὴ εἰς τὸ μὴ ὄν πάντα φθίρεισθαι. ἀλλὰ μὴ δεῖ νομίζειν, πᾶν μέγεθος ἐν ταῖς ἀτόμῃς ὑπάρχειν, ἵνα μὴ τὰ φαινόμενα ἀντιμαρτυρή· παραλλαγὰς δὲ τινὰς μεγεθῶν νομιστέον εἶναι. βέλτιον γὰρ, καὶ τοῦτο προσιότεον, τὰ κατὰ τὰ πάθη καὶ τὰς αἰσθήσεις γινόμενα, ἀποδοθῆναι ὅτιαι. ὅτι πᾶν δὲ μέγεθος ἐνυπάρχον, οὔτε χρησιμὸν ἐστὶ πρὸς τὰς τῶν ποιότητων διαφορὰς, ἢ ἀφίχθαι τε ἀμέλει καὶ πρὸς ἡμᾶς ὁρατὰς ἀτόμους· ὃ οὐ θεωρεῖται γινόμενον, οὐδ' ὅπως ἀν γένετο ὁρατὴ ἀτομος, ἐστὶν ἐπινοῆσαι. πρὸς δὲ τοῦτοις οὐ δεῖ νομίζειν ἐν τῷ ὄρισμένῳ σώματι ἀπειροῦς ὄγκους εἶναι, οὐδ' ὀηλικουσοῦν. ὡς τε οὐ μόνον τὴν εἰς ἀπειρον τερμῆν ἐπὶ τούτων, ἀναίρετόν, (ἵνα μὴ πάντα ἀσθενῆ ποιῶμεν, ἢ καὶ ὡς ταῖς περιλήψεσι τῶν ἀθρόων εἰς τὸ μὴ ὄν ἀναγκαζόμενα τὰ ὄντα, θλίβομεν, καταναλίσκεν) ἀλλὰ καὶ τὴν μεταβάσιν μὴ νομιστέον γένεσθαι ἐν τοῖς ὄρισμένοις εἰς ἀπειρον, μὴδ' ἐπὶ τούτων. ὅτι οὔτε γὰρ σαφῶς, ἐπειδὴν ἀπαξ τις εἶπη ὅτι ἀπειροὶ ὄγκοι ἐν τῇ ὑπάρχουσιν,

rum gratiam excogitata est: ne micis in eorum manibus fructum panis dilabatur, crusta longiore providetur. Manet interior, est tritico, aut siligine, panis forma, pereunt priores qualitates non inextingentes, & novae introducuntur. Ceterum & hoc monendum, Stephani editiones, & Romanam, perperam legere, ὡς περ (ὡς) procedere debere rectè quoque vidit Gassendus] ἐκείνο καταλείπονται, ἀλλ' ἐξ ὅλου τοῦ σώματος ἀπόλλυνται. Idem.
 67 Καὶ μὴ εἰς τὸ μὴ ὄν πάντα φθίρεισθαι. Ita hic legendum esse, ἐ σένῳ, & iis quae praecedunt; manifestum est. Idem.
 68 Αλλὰ μὴδ' αἰ νομίζειν] Scrib. μὴ δεῖ νομίζειν, ut mox νομιστέον. & sero οὐ δεῖ νομίζειν. H. Casaub.
 69 Τὰ κατὰ τὰ πάθη καὶ τὰς αἰσθήσεις γινόμενα] Verti ac si legeretur, τῶν κατὰ τὰ πάθη καὶ τὰς αἰσθήσεις γινόμενων λόγους ἀποδοθῆσθαι. M. Meibom.
 70 Πᾶν δὲ μέγεθος ἐνυπάρχον] Ita scribo pro ὑπάρχον. Idem.
 71 Αφίχθαι τε ἀμέλει] Sensu claro verba leviter

infunt in eo quod mutatur, non ut illa relinquantur, sed ē toto corpore pereunt. Abandē igitur possunt ista quae relinquantur efficere concretionem differentias. Quandoquidem aliqua necesse est relinquantur, nec in id quod non est omnia occidere. Sed nec omnem quidem in atomi magnitudinem esse putandum est, ne ea quae apparent contrā tententur; verum mutationes quasdam esse magnitudinum existimandum. Melius enim, si et hoc addit, eorum quae secundum passionem, et sensus sunt, ratio reddetur. * Omnia autem magnitudinem atomis ineffe, neque ad qualitatum differentias utile est; et ad nos venturae essent hand dubie visibiles atomi. Quod quidem fieri minime certum, neque quo pacto fieri possit visibiles atomus, cognoscere possumus. Ad haec putandum non est in corpore finito infinita corpusecula esse, neque quantavis magnitudinis. Itaque non eam modo sectionem, quae in infinitum patet ad id quod minus est, tollere oportet, (ne omnia infirma faciamus, cogamurque, ut in comprehensionibus multorum parvorum corpuseulorum ea quae sunt, in id quod non est, comprimendo consumere) verum nec transitionem in his quae finita sunt in infinitum, ad minus fieri existimandum. * Neque enim clarè, ubi semel quispiam dixerit infinita in ali-

metmutata videmus. Fortè fuit, διὰ τὸ τὸ ἀφίχθαι μέλλειν. Idem.
 72 Καὶ ὡς ἐν ταῖς περιλήψεσι τῶν ἀθρόων] Legebatur, καὶ παρὶς περιλή, voculam ὡς hic addendam quoque vidit Gassendus, sed quod pro τῶν ἀθρόων legendum existimaverit τῶν ἄθροον, valde eo aberrasse videtur. Exemplum hic sunt corporum solidorum. Et verbum ἄθροον inconcinnum fore. Cetero ἄθροον hic sunt magna multitudine corpusecula, ut arena, & femina minuta. Haec pugno comprehensa si comprimantur, effluent, & minora ac minora continuè compressione fiunt. Hoc non exemplo continuam magnitudinis sectionem rejicit. Idem.
 73 Ὅτι γὰρ σαφῶς] Scribo σαφῶς pro ὅτι, quod omnes editiones hie legunt. Deinde lego in tom. quod Basilicensis habet, & Menagio recte, MS. & quod bene relinquit Gassendus. Sed & ita legendum existimavit Aldobrandinus, vertendo, ἵνα σαφῶς. Stephani editiones, & Romana, mendoῦτ' ἐν τῇ, etiam πεπερασμένους, finitorem, malè Romana. Idem.

quo ineffe corpusecula, aut quantavis, intelligi potest, quomodo etiam finita esse possit illa magnitudo. Cum enim quanta sunt corpusecula, manifestum est non esse infinita. Contrā autem cum quantavis fuerit illa corpusecula, infinita quoque foret illa magnitudo; cum tamen extremum habeat à finitis distinctum. Nisi et per seipsum inspicendum est, fieri nequit, quin et quod deinceps sequitur, huiusmodi intelligamus, atque ita per consequens in anteriora tendendo in infinitum contingat cogitatione procedere. * Minimum autem illud quod in sensu est considerandum est, neque huiusmodi esse cuiusmodi id quod habet transitiones, neque tamen omnino dissimile, sed quod habeat commune cum transitionibus aliquid; verum distinctā partium interpedine createat: sed cum propter communitatis illius similitudinem aliquid ipsius nos percipere arbitramur, partim ad haec, partim ad illa, aequalitate nobis oportet occurrere. Deinceps autem haec contemplamur, a primo exordientes: nec in eodem, neque ut quae partibus partes contingant, sed in proprietate sua metiendo magnitudines, quae majores sunt magis, et quae minores minus. Hac proportionem arbitrandum quod in atomo minimum est uti. * Constat enim differre illud parvitate ab eo quod secundum sensum aspicitur, eadem verò proportionem uti. Namque et quod magnitudinem habeat atomus, secundum hanc proportionem, praedicavimus, parvam solum quandam, excludendo longam. Praeterea minimos atque non mixtos terminos putandum est longitudinum esse, quae dimensionem esse ipsi primū majoribus ac minoribus parant rationis speculatione, in his quae sunt invisibilia. Nam commune illud quod eis inest ad immutabilia, sufficit quod haecenus est percipere. Junctam autem lationem ex his quae motum ha-

ἢ ὀηλικουσοῦν, ἐστὶ νοήσαι πῶς τ' ἂν ἐτι πεπερασμένον τοῦτο εἴη τὸ μέγεθος. ἢ πηλίκου γὰρ τινος, ὄλον ὡς οὐκ ἀπειροὶ εἰσιν ὄγκοι· καὶ τούτων ἕξ ἀν ὀηλικουσοῦν ποτὲ ὄσιν, ἀπειρον ἂν ἦ καὶ τὸ μέγεθος. ἢ ἄλλον τε ἔχοντες τὸ ὑπὸ πεπερασμένου διαληπτῶν. εἰ μὴ καὶ καθ' ἑαυτὸ θεωρεῖτον, οὐκ ἐστὶ μὴ καὶ τὸ ἐξῆς τοῦτου τοιούτου νοεῖν. καὶ οὕτω κατὰ τὸ ἐξῆς εἰς τὸ ἐμπροσθεν βαδίζοντα, εἰς τὸ ἀπειρον ὑπάρχειν κατὰ τοιοῦτον ἀφικνεῖσθαι τῇ ἐννοίᾳ. * τότε ἐλαχιστον τὸ ἐν τῇ αἰσθήσει δεῖ κατανοεῖν, ὅτι οὔτε ταυτῶν ἐστὶν οἶον τὸ τὰς μεταβάσεις ἔχον, οὔτε πάντα πάντων ἀνέμῳ, ἀλλ' ἔχον μὲν τινα κινήματα τῶν μεταβάτων, διαλεχθῆναι δὲ μερῶν οὐκ ἔχον. ἀλλ' ὅτε διὰ τὴν τῆς κινήματος προσημφείαν εἰσθῶμεν διαλήψεσθαι τὸ αὐτοῦ, τὸ μὲν ἐπὶ τὰ δε, τὸ δὲ ἐπ' ἐκείνα, τὸ ἴσον ἡμῖν δεῖ προσπίπτειν. ἐξῆς τε θεωροῦμεν ταῦτα ἀπὸ τοῦ πρώτου καταρχόμενοι. καὶ οὐκ ἐν τῷ αὐτῷ, οὐδὲ μερῶν μερῶν ἀπτόμενα, ἀλλὰ ἐν τῇ ιδιότητι τῇ ἐαυτῶν, τὰ μέγεθ' καταμετροῦντα, τὰ πλείω πλείον, καὶ τὰ ἐλάττω, ἐλάττων. ταύτη τῇ ἀναλογίᾳ νομιστέον καὶ τὸ ἐν τῇ ἀτόμῃ ἐλαχιστον κερηρῆσθαι. * μικρότητι γὰρ ἐκείνο ὄλον ὡς διαφέρει τοῦ κατὰ τὴν αἰσθήσιν θεωρουμένου, ἀναλογία δὲ τῇ αὐτῇ κερηρῆσθαι. ἐπεὶ περ καὶ ὅτι μέγεθος ἔχει ἡ ἀτομος κατὰ τὴν ἐνταῦθα ἀναλογίαν καταρχόμενος, μικρόν τι μόνον, μακρὸν ἐκβαλλόντες. ἐτι τὰ ἐλαχίστα καὶ ἀμυγῆ πέρατα δεῖ νομίζειν τῶν μηκῶν εἶναι, τὸ καταμέτρομα ἐξ αὐτῶν πρώτων τοῖς μέγεσσι καὶ ἐλάττωσι παρασκευάζοντα ἢ τῇ διὰ λόγου θεωρίᾳ ἐπὶ τὸ ὁρατόν. ἢ γὰρ κινήτης ἡ ὑπάρχουσα αὐτῶν πρὸς τὰ ἀμεταβάστα, ἰκανὴ τὸ μερῶν τοῦτου συντελέσαι συμφορῆσιν δὲ ἐκ τούτων κινήσιν ἔχοντων οὐχ

mutacionibus, perverit P. Gassendus. M. Meibom.
 75 ἄλλον τε ἔχοντες] Corrupta haec sunt, ut & quae sequuntur, nec sine integrorum codicis ope sensus bonus elicietur. Idem.
 76 Τὸ διὰ λόγου θεωρεῖται] Scribe, καὶ λόγου. Supra, τοῦς διὰ λόγου θεωροῦσσι χόλον. H. Casaub.
 Kkk 1

60 οὐδὲν τε γενέσθαι. * καὶ μὴν κατὰ τοῦ ἀπειροῦ, ὡς μὲν ἀνωτάτω ἢ κατωτάτω, οὐ δεῖ κατηγορεῖν τὸ αἶμα ἢ κἄν ἴσμεν τοι τὸ ὑπὲρ κεφαλῆς, ὅθεν ἂν ῥῶμα εἰς ἀπειρον ἀγεινῶν, μηδέποτε φανεῖσθαι τοῦτο ἡμῖν. ἢ τὸ ὑποκάτω τοῦ νοηθέντος, εἰς ἀπειρον αἶμα ἄνω τε εἶναι καὶ κάτω πρὸς τὸ αὐτὸ τοῦτο γὰρ ἀδύνατον διανοηθῆναι. ἅπ' ἐστὶ μίαν λαβεῖν Φορὰν, τὴν ἄνω νοουμένην εἰς ἀπειρον, καὶ μίαν τὴν κάτω. ἂν καὶ μυριάκις πρὸς τοὺς πῆδας τῶν ἐπάνω τὸ παρ' ἡμῶν φερόμενον ἐπὶ τοῦ ὑπὲρ κεφαλῆς ἡμῶν τύπος ἀφικνῆται, ἢ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τῶν ὑποκάτω τὸ παρ' ἡμῶν κάτω φερόμενον. ἢ γὰρ ὅλη Φορὰ οὐθεν ἴπτον ἐκατέρω ἑκατέρα ἀντικειμένη ἐπ' ἀπειρον νοεῖται.

61 * καὶ μὴν καὶ ἰσοταχεῖς ἀναγκαῖον τὰς ἀτόμους εἶναι, ὅταν διὰ τοῦ κενοῦ εἰσφῶνται, μηδέως ἀντικείμενοι. οὔτε γὰρ τὰ βαρῆα βάττον εἰσθῆνται τῶν μικρῶν καὶ κούφων, ὅταν γὰρ δὴ μηδὲν ἀπαντᾷ αὐταῖς, οὔτε τὰ μικρὰ τῶν μεγάλων, πάντα πόρον σύμμετρον ἔχοντα, ὅταν μηδὲν μηδὲ ἐκείνοις ἀντικίπτη. οὐδ' ἡ ἀνω, οὐδ' ἡ εἰς τὸ πλάγιον διὰ τῶν κρούσεων Φορὰ, οὐδ' ἡ κάτω διὰ τῶν ἰδίων βαρῶν. ἐφ' ὅποσον γὰρ ἂν κατίσχη ἑκάτερα ἑκατέρων, ἐπὶ τοσοῦτον αἶμα νοηματὶ τὴν Φορὰν σχῆσιν, ἕως ἂν μηδὲν ἀντικίπῃ, ἢ ἔξωθεν, ἢ ἐκ τοῦ ἰδίου βαρῶν, πρὸς τὴν

62 τοῦ πλήξαντος δύναμιν. * ἀλλὰ μηδὲ κατὰ τὰς συγκρίσεις βάττων ἢ ἕτερα ἕτερας εἰσθῆνται, τῶν ἀτόμων ἰσοταχῶν οὐσῶν, τῶ ἐφ' ἕνα τύπον φέρεσθαι τὰς ἐν τοῖς ἀθροίσμασιν ἀτόμους, καὶ κατὰ τὸν ἐλάχιστον συνεχῆ χρόνον· εἰ δὲ μὴ ἐφ' ἕνα τύπον, κατὰ τοὺς λόγους θεωρητοῦς χρόνους, εἰὰν πυκνὴν ἀντικίπτωσιν, ἕως ἂν ὑπὸ τὴν αἰσθησὶν τὸ συνεχὲς τῆς Φορᾶς γένηται. τὸ γὰρ προσδοξαζόμενον περὶ τοῦ ἀόρατου, ὡς αἶρα καὶ οἶ δια λόγους θεωρητῶν χρόνων τὸ συνεχὲς τῆς Φορᾶς ἔξουσιν, οὐκ ἀληθὲς ἐστὶν ἐπὶ τῶν ταούτων. ἔ-

bent fieri possibile non est. * Nam et de infinito, quod supremum aut infimum sit, praeedicandum non est supra vel infra esse. Enimvero sciendum, quod intelligitur supra caput esse, si in infinitum procedere ponamus, nunquam id nobis visum iri; nec quod sub eo quod intelligitur est, in infinitum simul supra erit, et infra ad idem. hoc enim intelligi possibile non est. Itaque una accipienda latio est, quae sursum ferri intelligatur in infinitum; unamque quae deorsum. licet infinities ad superiorum pedes, id quod à nobis fertur ad ea quae supra caput nostrum sunt loca pertingat; aut ad inferiorum capita quod à nobis fertur deorsum. Namque motus universus nihilominus, uterque utriusque oppositus, in infinitum intelligitur. * Verum enimvero et aequa celeritate atomos esse necesse est, cum per inane invehuntur, nullo reluctante. Neque enim gravia parvis, ac levibus celeritas ferentur, quandoquidem nihil occurrit eis; neque parva magnis, cum iter omnia habent commentum, ubi ne illis quidem aliquid oblectatur; neque supernus, neque obliquus per collisiones motus; neque inferior per propria pondera. In quantum enim alteram altera retinet, in tantum una cum intellectu habebit motum, donec nihil sit quod aut extrinsecus, aut ex pondere proprio reluctetur, ad ferentis vires referendo. * Sed nec per concretiones altera celerius

77 ἕτερα ἕτερας εἰσθῆνται Omnes editiones male. Relictum est φερεσθαι. Evidens haec correctio inde est, quod duas aequae atomorum celeritates

considerationes hic adducit: unam in inani; alteram in concretionibus. cuiusmodi est & corpus humanum. M. Meibom.

63 spectatur, aut animo per intuitum percipitur, verum est. * Post haec de anima discipienda est, ad sensus passionisque referendo. Ita enim erit firmissima probatio, quod anima sit corpus tenuibus partibus constans, per totam congregationem disseminatam. ceterum spiritui similitudinem, caloris quoddam temperamentum habenti, atque huic alicubi simile, alicubi illi. Est autem pars quae multam accepit immutationem exilitate partium etiam horum ipsorum. Consentit autem huic magis etiam reliqua congregatione. Hoc autem omne vires animae indicant, et perturbationes, agileque motus, et cogitationes, et cetera quibus privati morimur. Enimvero et id oportet tenere, quod habeat anima sensus plurimam causam. 64 * Non tamen istam accepisset, nisi à reliqua congregatione quodammodo tegetetur. Porro reliqua congregatio cum illi hanc paraverit causam, et ipsa huiusmodi accidens ab illa particeps sit, non tamen omnium quae illa possidet idcirco discedente animà, sensu caret. Neque enim ipsa in seipsa consecuta fuerat hanc vim, sed alteri quod unà cum ea factum fuerat, eam natura parabat, quod per consummatam circa se virtutem, secundum motum sibi ipsi sensibile accedens illico perficiens, et illi per communem fluxum, atque consensum,

65 ut dixi, communicabat. * Idcirco igitur et quando inest anima, nunquam alià alià quae remota, omnium sensuum vigor adest. sed et haec unà perierit, soluto eo quod tegebat, sive toto, sive etiam parte aliqua, ubi sensus vigor perfilerit. Porro reliqua collectio permanens, et tota, et per partes, non habet sensum illà (animà) remota, quandoquidem contendit atomorum multitudine quadam in animam naturam. Enimvero et soluta totà collectione dispergitur anima, neque jam

66 πει τὸ γὰρ θεωρούμενον πᾶν, ἢ κατ' ἐπιβολὴν λαμβανόμενον τῆ διανοίᾳ, ἀληθές ἐστιν. * μετὰ δὲ ταῦτα δεῖ συνοραῖν περὶ τῆς ψυχῆς, ἀναφέροντα ἐπὶ τὰς αἰσθήσεις καὶ τὰ πάθη. οὕτω γὰρ ἢ βεβαιωτάτη πίστις ἔσται, ὅτι ἡ ψυχὴ σώμα ἐστὶ λεπτομέρες, παρ' ὅλον τὸ ἀθροίσμα παρεπαρμένον· προσμυφερέστατον δὲ πνεύματι, θερμοῦ πνῶ κρᾶσιν ἔχοντι. καὶ πῆ μὲν, τούτω προσμυφερες, πῆ δὲ, ἐκείνω. ἐστὶ δὲ κατὰ μέρος πολλὴν παραλλαγὴν εἰληφές τῆ λεπτομερείᾳ καὶ αὐτῶν τούτων συμπαθεῖς δὲ τούτω μάλλον καὶ τῶ λοιπῷ ἀθροίσματι. τούτω δὲ πᾶν αἰ δυνάμεις τῆς ψυχῆς δηλοῖσι, καὶ τὰ πάθη, καὶ αἰ εὐκνησῖαι, καὶ αἰ διανοήσεις, καὶ ἂν στερούμενοι θνησκόμεν. καὶ μὴν καὶ ἐτι ἔχει ἡ ψυχὴ τῆς αἰσθήσεως τὴν πλείστην αἰτίαν, δεῖ κατεχέειν. * οὐ μὴν εἰληφεῖ ἂν ταύτην, εἰ μὴ ὑπὸ τοῦ λοιποῦ τοῦ ἀθροίσματος ἐστὲν ἐγγεῖτό πως. τὸ δὲ λοιπὸν ἀθροίσμα παρασκευάσαν ἐκείνη τὴν αἰτίαν ταύτην, μετεἰληφε καὶ αὐτὸ τοιοῦτου συμπτώματος παρ' ἐκείνης, οὐ μόνου πάντων ἂν ἐκείνη κέκτηται· διὸ ἀπαλλαγείσθης τῆς ψυχῆς, οὐκ ἔχει τὴν αἰσθησὶν. οὐ γὰρ αὐτὸ ἐν ἑαυτῷ ταύτην ἐκείνη τὴν δύναμιν, ἀλλ' ἕτερα αἶμα συγγενημένη αὐτῇ ἢ φύσιν παρεσκευάζειν, ὃ διὰ τῆς συντελεσθείσης περὶ αὐτῷ δυνάμεις, κατὰ τὴν κίνησιν συμπτώμα αἰσθητικῆν εὐθὺς ἀποτελοῦν ἑαυτῷ, ἀπέδδου κατὰ τὴν ομοίωσιν καὶ συμπαθειαν, καὶ ἐκείνω, καθάπερ εἶπον. * διὸ δὴ καὶ ἐνυπαρχούσης τῆς ψυχῆς, οὐδέποτε ἄλλου τινὸς μέρους ἀπὸ πλάγματος τοῦ στεγάζοντος λυθέντος, εἰθ' ὅλου, εἴτε καὶ μέρους τινός, οὐδ' ἂν περ διαμένη τὸ ὅζον κατὰ τὴν αἰσθησὶν. τὸ δὲ λοιπὸν ἀθροίσμα διαμείνει, καὶ ὅλον καὶ κατὰ μέρος, οὐκ ἔχει τὴν αἰσθησὶν ἐκείνης ἀπὸ πλάγματος, ὅσον ποτὲ ἐστὶ τὸ συντείνον τῶν ἀτόμων πλῆθος εἰς τὴν τῆς ψυχῆς φύσιν. καὶ μὴν καὶ λυομένου τοῦ ὅλου ἀθροίσματος, ἢ ψυχῆ διασπεί-

78 Παναθησῖαι] Ita lego pro ἀναθησῖαι, bono sensu, & necessario ob sequentia. Sed & hic sensus vigor primum petit, cum id quod tegit (animam videlicet) solvit. Postea quoque legi, εὐκνησῖαι. M. Meibom.
79 Ἐκείνης ἀπὸ πλάγματος] Videlicet τῆ ψυχῆς. Omnes editiones, ἐκείνου ἀπὸ πλάγματος. Hanc emendationem evidentissimam exultimo. Sensus enim huius loci cam potest. Aberravit hic P. Gallendus. Idem.
Kkkk 3

ρεται, και ουνετι εχει τας αυτας δυναμεις, ου-
 66 δε κινειται ωστ ουδ αισθησιν κινηται. *80 ου-
 γαρ οιν τεν νοιν αυτην αισθανομενην, μη εν ται-
 τω τω συστηματι ταις κινησει ταυταις χω-
 ριμην, εταν τα στεγαζοντα και περιεχομενα μη
 τοιαυτα η οια εν οισ νυν ουσα εχει ταυτας τας κιν-
 ησεις. αλλα μη και τοδε λεγει εν αλλοις, και
 εξ ατομων αυτην συγκεισθαι λευτατων και
 στρογγυλατων, πολλω τινι διαφερουσων των
 του πυρος. και το μεντοι αυτης αλογον ειναι, ο τω
 λοιπω 81 παρεσπαρη σωματι το δε λογικον, ο εν
 τω θωρακι, ως δηλονεκει των φοβων και της χα-
 ρας. υπνον τε γινεσθαι πονουμενων των της ψυ-
 χης μερων των παρ ελην την συγκρισιν παρε-
 σπαρμενων, η εγκατεχομενων, η διαφερουμε-
 νων, ειτα συμπικνωσθαι συν τοις εσπαρμενοις.
 67 * το, τε σπερμα αφ ελων των σωματων 82 φε-
 ρεσθαι. ο γε δε προσκατανειν οτι ουκ ασα-
 ματον λεγει γαρ κατα την πλειστην ομιλιαν
 του νοματος, και μη επι του καθ εαυτο 83 νοη-
 θεντος πρωτον, καθ εαυτο δε ουκ εστι νοησαι το α-
 σωματον, πλην επι του κενου. το δε κενον, ου-
 τε ποιησαι, ουτε παθειν δυναται, αλλα κινησιν
 μονον δι εαυτου τοις σωμασι παρεχεται ωστ οι
 λεγοντες ασωματων ειναι την ψυχην, ματαια
 84 λουσιν. ουθεν γαρ αν εδυνατο ποιειν, ουτε πα-
 σχειν, ει ην τοιαυτη νυν δ' εναργως αμφοτερα
 ταυτα διαλαμβανουσιν περι την ψυχην τα συμ-
 68 πτωματα. * ταυτα ουν παντα τα διαλογισματα
 περι ψυχης αναγων τις επι τα παθη και τας αι-
 σθησεις, μνημονευων των εν αρχη ηθεντων, ι-
 κανως καταψεται τοις τυποις εμπειρικημενα,
 εις το τα κατα μέρος απο τωτων εξακριβοσθαι
 βεβαιως. αλλα μη και τα σχηματα, και τα

80 Ου γαρ οιν τα] Omnes legunt, ου γαρ οιν τε
 αυτο αισθανομενην, μη εν τω τω συστηματι (καθ
 addit Romana) ταις κινησει ταυταις χωριμην. Ad-
 dit his locis, & mutat Gallendus, suo more, sed à
 vero sensu longissimè aberrat. Breviter hæc annoto.
 Alodbrandinum & Gallendum curiosus lector conse-
 re. Postea malim, εις ι οισ, quamvis lingua ubi ab-
 esse posse videatur. M. Meibom.
 81 Παρεσπαρη] Omnes editiones, παρεσπαρη, quod
 manifesto corruptum. Idem.

easdem vires habet, neque movetur:
 itaque ne sensum quidem habet. * Ne- 66
 que enim intelligi potest ipsam sentire, ni-
 si hac in collectione his motibus utentem,
 quando ea quæ tegunt et continent hujus-
 modi non sunt, cujusmodi in quibus nunc
 existens tales motus habet. Atqui et hoc in
 aliis dicit, et ex levissimis atomis atque ro-
 tundissimis illam esse compositam, multam
 ab illis differentibus quæ igneæ sunt. atque
 partem ejus quæ ratione caret, in corpore
 reliquo dispersam esse; rationalem autem
 partem in pectore sedem habere, ut ex me-
 tu et gaudio manifestum est. Somnum fieri
 cum laborantibus animæ partibus quæ per
 omnem concretionem diffeminatæ sunt,
 aut continentur, aut vagantur, deinde
 cum dispersis concidunt. * Semen præter- 67
 eà ex omnibus corporis partibus ferri
 quod incorporeum non sit, intelligend-
 um est. Quod ex plurimo vocis usu dic-
 cit, de eo quod per se primò intelligitur.
 quippe incorporeum per se intelligere non
 possumus præterquam in vacuo. Potèd
 vacuum neque facere aliquid, neque
 pati potest, sed motum tantum per se
 corporibus præbet. Itaque qui incorpo-
 ream dicunt esse animam, desipiunt. Ni-
 hil enim aut facere possent, aut pati, si
 esset hujusmodi. At nunc evidenter hæc
 utraque circa animam esse accidentia per-
 cipimus. * Has igitur omnes de anima ra- 68
 tiocinationes, si quis ad perturbationes
 sensusque referens, memoriâ teneat quæ
 principio diximus, satis intelligit formis
 breviter comprehensa esse, ut singula ex his
 firmiter exponantur. Verum enimverò et
 figuras, et colores, et magnitudines, et
 pondera, et quæ alia de corpore prædi-
 catur, hæc per se subsistere existimandum.
 Neque enim hoc vel in his, vel in sempiternè
 contingentiis intelligendum: sed id
 quod etiam apparet, accidentia esse om-
 nia corpora existimandum est. quæ non

82 Φερεσθαι γε δε προσκατανειν] Petrus Galeus
 ita legebat hunc locum, Δει δε προσκατανειν οτι α-
 σωματον λεγει κατα τον πλειστην ομιλιαν του νομα-
 τος νοησθαι οτι, καθ εαυτο δε, &c. minus malè,
 If. Calaub.
 83 Νοησθαι πρωτον] Omnes, νοησθαι οτι. Et-
 iam aliis locis hujus epistolæ pro α scribendum πω-
 ρον. Librarij nota scribentis festinatio decepti post-
 ros. M. Meibom.

contant, ut quæ ipsam ingrediuntur, et om-
 nibus corporibus insunt, aut saltem vi-
 sibilibus, et per sensum ipsam cognitis;
 neque per seipsas naturas esse, opimandum.
 69 (Hoc enim nec intelligi potest.) * neque
 omnino ut quæ non sunt, neque ut alia
 quædam quæ insunt huic incorporea, ne-
 que ut hujas particulae: sed ut corpus to-
 tum, quod universaliter ex his omnibus
 suam naturam sempiternam habeat, nec
 absque illis simul ferri possit. Sicuti cum ex
 70 ipsis corpufculis major confiterit colle-
 ctio, five è primis, five ex universi magni-
 tudinibus, aliquo autem minoribus, sed,
 ut dixi, ex his omnibus perpetuam habens
 suam naturam. Atque adjectiones quidem
 proprias habere hæc omnia et intermillio-
 nes, intelligendum est. Caterum confes-
 quent magna collectione, et nusquam fieri
 scissilem admittente, sed quæ juxta con-
 fertam corporis intelligentiam nunc ac-
 70 ceperit. * Quin et corporibus contingit
 saepe ut id sequatur quod sempiternam
 non est, neque in invisibilibus, neque incor-
 poreæ. Itaque secundum plurimam accep-
 tionem hoc nomine utentes, manifestum
 facimus accidentia neque universi habe-
 re naturam, quam confertim comprehen-
 dentes corpus appellamus, neque item na-
 turam sempiternæ consequentium, sine
 quibus corpus cogitari non potest: hæc
 adjectiones autem quædam subseque-
 nentia multitudine singula appellari
 71 possunt. * Cæterum quodcumque contin-
 gentia singula inspicuntur, non sempiternè
 accidentibus subsequeuntibus. Neque hæc
 evidentiâ expellenda ex eo quod est, quòd
 naturam universi non habet cui aliquid
 contingit, quod etiam corpus appellamus,
 neque item sempiternè subsequeuntibus, ne-
 que rursus per se subsistere existimandum.
 Neque enim hoc vel in his, vel in sempiternè
 contingentiis intelligendum: sed id
 quod etiam apparet, accidentia esse om-
 nia corpora existimandum est. quæ non

βάρει, και οσα αλλα κατηγορειται κατα του
 σωματος, 84 ως αν εις αυτα βεβαιωτα, και πα-
 σιν ενοντα, η τοις ορατοις, και κατα την αισθη-
 σιν αυτην γνωσταις, ουβ ως καθ εαυτας εις φυ-
 σεις, δοχαστειν (ου γαρ δυνατον επινοησαι τουτο)
 85 ουβ ολωσ ως ουκ ειναι, ουβ ως ετερα τινα προσ-
 69 υπαρχοντα τουτο ασωματα, ουβ ως μερια του-
 του, αλλ ως το ολον σωμα, καθ ελον μεν εν
 τωτων παντων την εαυτου φυσην εχον αιδιον,
 ουχ οιν τ' ειναι συμπεφορμημενον, ωσπερ οταν εξ
 αυτων των ογκων μειζον αθροισμα συστη, ητοι-
 των πρωτων η των του ολου μεγελων, του δε τι-
 νος ελαττωτων. αλλα μονον (ως λεγω) εκ του-
 των απαντων την εαυτου φυσην εχον αιδιον. και
 επιβολας μεν εχοντα ιδιαις παντα ταυτα εστι
 νοιν, και διαλειψεις: συμπαρουλουθουτες δε
 του αθροου, και ουδαμη αποσχιζομενου, αλλα
 86 κατα την αθροαν ενιωναν του σωματος κατηγο-
 ρισαν ειληφότες. * και μην και τοις σωμασι συμ- 70
 πιπτει πολλακις 86 και ουκ αιδιον τι παρουλου-
 θειν, ουτ εν τοις αορατοις, και ουτε ασωματα.
 αστε δε κατα την πλειστην φοραν, τουτ ηπι ο-
 νοματι χρωμενοι, φανερον ποιουμενα συμπτω-
 ματα ουτε την του ολου φυσην εχουν, ην συλ-
 λαβοντες κατα το αθροον, σωμα προσαγορευο-
 μεν. ουτε την των αιδιων παρουλουθουτων, αν
 ανευ, σωμα ου δυνατον νοησθαι. κατ' επιβολας
 87 δ' αν τνας παρουλουθουτες του αθροου, εκα-
 στα προσαγορευθειν. * αλλ' οτε δεποτε ειαστα 71
 συμβαιοντα θεωρειταις, ουκ αιδιον των συμπτω-
 ματων παρουλουθουτων. και ουκ εξελατεν εκ
 του οντε ταυτην την εναργειαν, οτι ουκ εχει την
 του ολου φυσην οπι συμβαινει, ο δε και σωμα
 προσαγορευομεν, ουδε την των αιδιων παρου-
 λουθουτων, ουδ αυ καθ αυτα υφισταναι νομι-
 σθειν. ουδε γαρ τουτο διανοησθαι, ουτ' επι του-
 των, ουτ' επι των αιδιων συμβεβηκοτων. αλλ'
 οπερ και φανεται, συμπτωματα παντα τα

84 Ως αν εις αυτα βεβαιωτα] Acute idem P. Galeus,
 86 και ουκ αιδιον τι παρουλουθειν. Rectè verbo πα-
 85 Κατα την αθροαν ενιωναν του σωματος] Ambro-
 sius, ενιωναι. Idem paulo post pro illis, και ουτε α-
 αιδιων. Scilium hoc mendum corrupit. M. Meibom.

σώματα νομιστίον, και οὐκ αἰδίων παρακολουθούντα, οὐδ' αὖ Φύσεως καθ' ἑαυτὰ τάγμα ἔχοντα· ἀλλ' ἐν τρόπῳ αὐτῇ ἡ αἰσθησις τὴν ἰδίωτητα ποιεῖ, θεωρεῖται. * και μὴν και τότε γε δεῖ προσκατανοῆσαι σφοδρώς. τὸν γὰρ δὴ χρόνον οὐ ζητεῖν, ὡς περ και τὰ λοιπὰ ὅσα ἐν ὑποκειμένῳ ζητοῦμεν, ἀνάγοντες ἐπὶ τὰς βλεπομένας παρ' ἡμῖν αὐτοῖς προλήψεις· ἀλλ' αὐτὸ τὸ ἐνέργημα, καθ' ὃ τὸν πολὺν ἢ ὀλίγον χρόνον ἀναφανεύμεν, συγγενικῶς τοῦτο περιφέροντες, ἀναλογιστίον. και οὗτε διαλέκτους, ὡς βελτίους μεταληπτίον, ἀλλ' αὐταῖς ταῖς ὑπαρχούσαις κατ' αὐτοῦ χρηστίον. οὐτε ἀλλότι καθ' ἑαυτοῦ κατηγορητίον, ὡς τὴν αὐτὴν οὐσίαν ἔχοντας τῷ ἰδιώματι τούτῳ (και γὰρ τοῦτο ποιοῦσι τινές) ἀλλὰ μόνον ὡς συμπλέκομεν τὸ ἴδιον τούτῳ και παραμετροῦμεν, μάλιστα ἐπιλογιστίον. * και γὰρ τοῦτο οὐκ ἀποδείξεις προσδέεται, ἀλλ' ἐπιλογισμῷ· ἐπὶ ταῖς ἡμέραις και ταῖς νυξὶ συμπλέκομεν χρόνον, και τοῖς τούτων μέρεσιν. ὡσαύτως δε και τοῖς πᾶσι και ταῖς ἀπαθείαις, και κινήσεσι, και στάσεσιν, ἰδίαν τι σύμπτωμα περὶ ταῦτα πάλιν αὐτὸ τοῦτο ἐνοοῦντες καθὼ χρόνον ἐνομάζομεν. Φησὶ δε και ἐν τῇ β' τούτου περὶ Φύσεως, και ἐν τῇ μεγάλῃ ἐπιτομῇ. ἐπὶ τε τοῖς προειρημέναις, τοὺς κόσμους δεῖν κατὰ πᾶσαν σύγκρισιν πεπερατμένην, τὸ ὁμοειδὲς τοῖς θεωρουμένοις πυκνῶς ἔχουσιν, νομίζειν γεγενηῖα ἀπὸ τοῦ ἀπείρου, πάντων τούτων ἐκ συστρεφῶν ἰδίων ἀποκεκριμένων, και μειζῶν και ἐλαττόνων και πάλιν διαλύσεσθαι πάντα, τὰ μὲν, θάττον, τὰ δε, βραδύτερον· και τὰ μὲν ὑπὸ τῶν τοιῶνδε, τὰ δε, ὑπὸ τοιῶνδε τούτου πάσχοντα.

74 * ὅλων οὐκ ὡς και Φθαρτοῦς φησὶ τοὺς κόσμους, μεταβαλλόντων τῶν μερῶν. και ἐν ἄλλοις, τὴν γῆν τῷ αἰερί ἐπεχεισθαι. ἐπὶ δε και τοὺς κόσμους οὐτε ἐξ ἀνάγκης δεῖν νομίζειν ἕνα σχηματισμένῳ ἔχοντας, ἀλλὰ και διαφόρους αἰετός, ἐν τῇ β' περὶ τούτου φησὶν. οὐς μὲν γὰρ, σφαιροειδῆς εἶναι, και ὠσειδῆς ἄλλους, και ἀλλοιοσχημένους ἑτέρους. οὐ μὲντοι πᾶν σχῆ-

sempiternè subsequantur, neque etiam per se naturæ ordinem habeant; ceteram quemadmodum sensus ipse proprietatem facit, conspiciuntur. * Sed enim et hoc vehementer considerare opus est. Nanque tempus minimè quærendum est, sicut et reliqua quæ in subiecto quærimus, referentes ad eas quæ apud nos ipsos cernuntur anticipationes, sed ipsum esse effectum, per quem tempus aut multum aut pusillum voce emitimus, hoc familiariter quædam propinquitate circumferentes cogitatione repetendum est. Neque locutiones, velut meliores, adificendas, sed his quæ existunt utendum. Neque aliud aliquid de ipso prædicandum, quasi eandem quam proprietates hæc substantiam habeat. Quod quidem faciunt quidam; sed solummodo quod proprium huic connectimus, et metimur, animadvertendum. * Nam hoc demonstratione non indiget, sed animadvertitione. Nam diebus ac noctibus, horumque partibus tempus connectimus. Similiter et perturbationibus, ac tranquillitatibus, et motibus, et statibus proprium aliquod accidens circa hoc: rursus hoc ipsum intelligentes secundum quod tempus nominamus. Ait autem hoc et in secundo De natura libro, et in magna epitome. et post ea quæ diximus, Mundos secundum omnem finitam concretionem, similem his quæ conspiciuntur speciem confertim habentem, existimandum ex infinito prodidisse, quando omnia ex conversionibus propriis discreta sunt, majoribus atque minoribus: rursusque dissolvi omnia, celeriter alia, alia tardius, eam alia hoc ab illis, alia ab aliis patiuntur. * Constat 74 igitur et mundos illum dicere interitui obnoxios esse, quoniam partes mutantur. Et in aliis dicit, quod terra aëri supervahatur. Præterea et mundos neque ex necessitate opinari oportere unam habere figuram; imò et differentes eos habere, in duodecimo De Natura ait. Alios namque sphaera, alios ovi præferre speciem, aliosque aliam item formam: non tamen quamvis formam admittere.

Neque

Neque animalia esse ab infinito discreta. Neque enim probare posset quispiam, quomodo in tali mundo ejusmodi femina quomodo sine, ex quibus et animalia et stirpes, et cætera quæ conspiciuntur, constent: in alio verò id fieri non potuisset.

75 Et eadem ratione quomodo in nutriri poterint. Eodem autem modo de terra existimandum. * Sed et naturam hominum quoque opinandum est multa et varia ab rebus ipsam circumstantibus edoctam fuisse, atque coactam. Potrò rationationem quæ ab ea monita fuissent, postea diligentius explicuissè: atque adinventisse in quibusdam celeritè, in aliis tardius. ita ut quedam inventa sint per longis et temporibus inde ab infinito, alia periodis et temporibus minoribus. Quocirca et nomina ab initio non positione facta, sed ipsa hominum ingenia per singu-

μα ἔχειν. οὐδὲ ζῶα εἶναι ἀποκριθῆσα ἀπὸ τοῦ ἀπείρου. οὐδὲ γὰρ ἀναποδείξειεν οὐδεὶς, ὡς μὲν τῷ τοιούτῳ κόσμῳ ἐπιτελεῖσθαι τὰ τοιαῦτα σπέρματα, ἐξ ὧν ζῶα τε και φυτὰ, και τὰ λοιπὰ πάντα θεωρούμενα συνίσταται· ἐν δὲ τῷ τοιούτῳ, οὐκ ἀν' ἐδυσθη. ὡσαύτως δε και ἐπιτραφῆναι. τὸν αὐτὸν δε τρόπον και ἐπὶ γῆς νομιστίον. * ἀλλὰ μὴν ὑπαληπτίον 75 και τὴν τῶν ἀνθρώπων φύσιν πολλὰ και παντοῖα ὑπὸ τῶν αὐτῶν περιστάσεων πραγμάτων διδάσκεισθαι τε και ἀναγκασθῆναι· τὸν δε λογισμὸν τὰ ὑπὸ ταύτης παρεργηθέντα, και ὕστερον ἐπακριβοῦν· και προσεξουσίαν 88 ἐν μέντισι, θάττον. 89 ἐν δὲ τισὶ βραδύτερον· και ἐν μὲν τισὶ κατὰ περιόδους και χρόνους μείζους ἀπὸ τῶν τοῦ ἀπείρου· ἐν δὲ τισὶ κατ' ἐλαττοῦς. ἴδεν και τὰ ἐνόματα ἐξ ἀρχῆς μὴ θέσει γενέσθαι, ἀλλ' αὐτὰς τὰς φύσεις τῶν

87 Καὶ τῶν τῶν ἀνθρώπων φύσιν] Addo τῶν ἀνθρώπων. aut ἀνθρώπων. Sentis non solum hanc additionem potest, sed & sequentibus verbis eam monstrantibus. sequitur enim λογισμὸν, quam vocem de homine intelligendam esse nemo dubitare potest; & intellexit ipse Gallendus. Aditum verbum παρεργηθέντα, commendata. & infirmata. sed cui: certe soli homini qui ratione expendere, quod non animadvertit Gallendus. Denique verba, ὕστερον ἐπακριβοῦν, και προσεξουσίαν, de solo homine intelligenda sunt. Sequitur etiam, τῶν φύσεσ τῶν ἀνθρώπων. Impiam sententiam hoc loco non proposuit Epicurus, sed adfixit illi horati omisso, quam hæc versio, præter antiquiores dios interpretes, tradidit P. Gallendus. Illud quæstionem tenentem est, fuisse Naturam ab ipso rebus, conuocantem rerum serie veluti edoctam, & necessitate quadam, seu motum conuocantem edoctam, ad hæc tenui multa, τῶν γεγενησ, quæ appellatam Opera Nature, & τῶν ἐπιτελεσθαι: Naturam autem humanam ea, quæ Naturam in lectorem effert. & ὕστερον διγυρῶν, & ἀδυστην. Impium est dicere, naturam ab rebus edoctam; hoc est, ut scias Propheta grauius canit, ab illa edoctum figulum, quæ in eius formatione oblitus fuerat, & observare debuit. Expendere hic singula verba debuit Gallendus. τῶν πραγμάτων, rerum, exempla excogitanda fuissent, primos homines considerando, glande alioque rudi victu debiles corpore partim nudos, & ad cæli iniurias intercos; nec mumentorum comoda, & pecorum, aviumque domesticarum, satis edoctos. Solum verbum παρεργηθέντα, etiam aliis duobus hujus epitole locis usurpatum, in meam opinionem cum ducere potuisset. De his monere hic lectorem volui. Multa hic dif-

DIODORUS LAERTII.

ferenda essent, & reliquarum versionum momenta expendenda, sicut & præcedentibus quibusdam locis, ut meam sententiam firmarem: sed brevis nonis indicare quosdam errores, præsertim P. Gallendi, ultimi & largi interpretis, satis habui. Nimium mutandi, præterea addendi ac demendi, licentiam in totius libri versione observamus, præsertim tamen primæ hujus epitole De rerum nature principis, quæ cum ob res ipsas, tum ob adfectatam epitomes breuitatem obscurissima est, & præterea inter Græcæ antiquitatis difficillima scripta merito reuocetur. M. Meibom.

88 Ἐν μὲν τισὶ θάττον] Ut in iis quæ ad victum necessaria erant, hæc enim primis seculis homines inquibuerunt. Arborum fructus habuere varios, & aquam; observare coctionis utilitatem, ex solis æstu torridis, sed olla deerat. Argillam naturam ante oculos eis posuerat, ex imbre mollem, & duram ex æstu. Ingenium intendit homo, ut singulam artem, cuiusquam generi suo maximè necessariam, primum excoleret. Ita de aliis. Bene Gallendus, κατὰ μείζους χρόνους, quia sequitur κατ' ἐλάττους, sed non rectè epici vocem τῶν χρόνων, & mutat alias. Idem.

89 Ἐν δὲ τισὶ βραδύτερον] Considera iterum quam typographicam appellamus, cuius infamiam novimus. & quoties sperare possumus in libris ante ducentos annos cussis. Et alia hujus nostri seculi inventa sunt, quæ mirabuntur postici, & olim quedam eorum, ut multa antiquitatis nos, deperditâ dolerunt. Omisit hic Epicurus divini Aristotelis considerationem, qui omni bona & utilia inventa dixit, & rursus occidere. Periodis autem quadam & temporibus longioribus permanere, quædam brevioribus, ratio subdit, & historia probat. Idem.

LIII

ἀνθρώπων, καθ' ἕκαστα ἔτη ἰδία πασχούσας πάθη, καὶ ἰδία λαμβανούσας Φαντάσματα, ἰδίως τὸν αἶρα ἐκπέμπει, στελλόμενον ὑφ' ἑκάστων τῶν παθῶν καὶ τῶν Φαντασμάτων, ὡς ἂν ποτε καὶ ἡ παρὰ τοὺς τόπους τῶν ἐθνῶν δια- 76 φερά εἴη. ὕστερον δὲ κοινῶς καθ' ἕκαστα ἔτη τὰ ἰδία τεθῆναι, πρὸς τὰς δηλώσεις ἡττο ἀμφοβόλου γενέσθαι ἀλλήλοις, καὶ συντομοτέρας δηλούμενας· τινὰ δὲ καὶ οὐ συνωρόμενα πράγματα εἰς Φέροντας. 90 τοὺς συνευδέτας παρεγγυήσαι τινὰς Φθόγγους· ἂν τοὺς μὲν ἀναγκασθέντας ἀναΦωνῆσαι· τοὺς δὲ, τῷ λογισμῷ ἐλεγμένους κατὰ τὴν πλείστην αἰτίαν, οὕτως ἐξηγηθῆσαι, καὶ μὴ ἐν τοῖς μετῴροις, Φορὰν καὶ τροπὴν, καὶ ἐκλειψὴν, καὶ ἀνατολὴν, καὶ δύσιν, καὶ τὰ σύστοιχα ταῦτάς, μήτε λειτουργούντος τινὸς νομίζην. 91 δὲ γίνεσθαι, καὶ διατάττοντες, ἢ διατάξαντες, καὶ ἅμα τὴν πᾶσαν μακαριότη- 77 τὰ ἔχοντες μετ' ἀΦαρσίας. ὃ γὰρ συμφωνοῦσι πραγματεῖαι, καὶ Φροντίδες, καὶ ὄργανα, καὶ χάριτες μακαριότητι, ἀλλ' ἀσθενεία, καὶ Φθῶρ, καὶ προσθήσει τῶν πλῆσιον ταῦτα γίνονται. 92 μήτε αὖ πυρῶν τινὰ συνεστραμμένα, τὴν μακαριότητα κεντήμενα, κατὰ

90 Τὰς συνευδέτας παρεγγυήσαι τινὰς φθόγγους ἢ τοῖς μὲν ἀναγκασθέντας ἀναφώνησαι, τοῖς δὲ.] Perfricua ex hac distinctione sententia est. Graviter hic rursus impingit Gallendus, ex verbi παρεγγυήσαι, κεντήμενα, ἢ κεντήματα, ἢ κεντήματα significatione. M. Meibom.
91 δὲ γίνεσθαι] Perperam omnes γίνεσθαι. præcedit enim λειτουργούντος, & sequitur ἔχοντες. Postea voces, ἢ διατάττοντες; ab aliquo æque impio, ἀσυντάκτους ἀδύτως existimo. Idem.
92 Μὴτε αὖ πυρῶν ἅμα ὅσα συνεστραμμένα τὸν μ.] Magno discrimine sententiæ variant hæc à vulgatis editionibus, quæ ita exhibent: μήτε αὖ πυρῶν ἅμα ὅσα συνεστραμμένα τὸν μ. Quæ procedunt; ad horum intelligentiam non parum conducunt; ut jam in iis, quæ præfata sumus initio, diximus. Cætera hic, ut proximus, exequemur. Dico igitur, ita sanquam fuisse ab Epicuro: μήτε αὖ πυρῶν ἅμα (vel κεντήματα) ὅσα συνεστραμμένα τὸν μ. Ecce id est; Neque rursus credibile est, quæ natura sua beata sint: quæ quæ sint ignis accensio; & συνεστραμμένα (vel κεντήματα) ὅσα συνεστραμμένα τὸν μ. Idem debuit esse; nihil opus mutare, cum dicitur, ἢ προσθήσει, quod hic subaudiendum. Cum prius dixisset, beata nature minime convenire, ut Φορὰν, τροπὴν, & ἀνατολὴν, Ecce. curaret: nunc addit, non

las nationes propriis affecta perturbationibus, ac propria percipientia visa, proprie ædem emittere, immixtum à perturbationibus singulis ac vitis, prout efflet unaqueque etiam gentium per loca differentia. * Postea verò communitur per gentes singulas fuisse imposita propria nomina, ut significationes minus ambigue forent inter ipsas, breviusque exponerentur: quosdam insuper res antea non comprehensas inferendo, iis qui concilii essent insinuasse quosdam voces; quarum alias pronuntiassent coactos, alias ratiocinatione acceptas plurima ex causa ita interpretatos esse. Porro in meteoris motum, et conversionem, ac defectum, ortumque et occasum, et his similia, neque ministerio cuiusquam facta existimandum est, neque ullius ordinatione, et imperio, quod omnem simul beatitudinem, et immortalitatem habeat. * Neque enim beatitudini conveniunt negotia, et curæ, et iræ, et gratiæ, sed ob infirmitatem, ac timorem, et indigentiam proximorum ista sunt. Neque rursus igneas quasdam naturas congregatas, et beatitudinem confer-

minis improbabile, ipsa quæ convertuntur, esse Deos: quod eo potissimum spectat, ut Solem & Lunam, vulgatissima nomina. Deos esse negat. Plurimè ἅμα, pro πῶς ἅμα, restitimus, Lærtio primum in Zenone, auctore & spurso: ubi legitimus, πρὸς τοὺς θεοὺς τὰ ἅμα τὰ πάντα (jam πῶς hic habemus) καὶ τὰ ἅμα ἅμα τὸν μὲν ἅμα, ἐν τῷ μεγάλῳ βαλάντι, ἔσονται ὅσα ἅμα τὸν μὲν ἅμα, &c. ἅμα τὰ πάντα (quod hic ἅμα) Ambrosius, utroque; Aldobrandinum, auctorem; optimè Lærtio Porphyrium proximo loco jungemus; cujus in aucto Nymphiarum, (in Zenone §. 142. memimus) sunt ista: καὶ διὰ τοῦτο ἅμα μὲν ὅσον ἴσται τὸν ἅμα ἐν βαλάντι, τὸν δὲ ἅμα, &c. Eodem verbo ubi, Cleanthes in Stobæo; ἅμα τὰ πάντα, &c. Diximus initio, his Epicuri verbis Aristotelem peti, credibile esse; & Velleium Epicurum, apud Ciceroem, eundem locum voluisse; sed & insectari, ut hic facit Epicurus. Audiamus igitur: Aristoteles quodam in libro de Philosophia dicit, multa turbata, &c. modo enim mensis τριβῆσι ὅσων ἀντιματρῶν; modo mundi ipsum, Deum dicit esse: modo quosdam alios præfatis mundi; eique eam partes tribuit, ut replicatione mundi quosdam motum regat, æque intendant.

cutas, hocce motus voluntate accipere: verum omnia venerabilem illum motum observare, dum secundum nomina ista feruntur ad ejsmodi notiones, si ex iis nihil venerabili illi motui contrarium videatur. alioquin maximam in animabus perturbationem hujusmodi contrarietas faciet. Quocirca secundum eas conversionum harum leges quas ab initio accepe-

(Hoc est quod Epicurus, in superioribus, Καὶ αὖ ἐν τοῖς μετῴροις, καὶ Φορὰν, καὶ τροπὴν, καὶ ἐκλειψὴν, καὶ ἀνατολὴν, καὶ δύσιν, καὶ τὰ σύστοιχα, μήτε λειτουργούντος τινὸς νομίζην διὰ γίνεσθαι. ἢ διατάττοντες, ἢ διατάξαντες. Malè Aldobrand, quasi διατάττοντες, insinuat reperisset. Pergit Epicurus: καὶ ἅμα τὰ πάντα μακαριότητα τῶν μὲν ἅμα τὰ πάντα, Epicuro: quasi dicitur, Idem rursus, &c.) καὶ ἀνατολὴν, Deum dicit esse, & pacis interjectis, cuius pro modo semper se perire, esse quietem & beatum restitit Epicurus iterum τὸν μακαριότητα κεντήμενα. Cæli auctorem cum dicit, πρὸς ἅμα voluisse Ciceroem, diceremus, nisi ipse postea, æthera (qui ab ardere quoque sic dicitur; ut illis saltem, sed Aristotele refragante, visum) seipsum exprimeret. Ab eadem mente sunt & illa in eodem Cicerois libro: Sive enim mundum Deus est; (ordine mutato, proponit hic primum, quod in Epicuri verbis secundum;) quid potest minus esse quietum, quam nullo modo temporis interrupto, restari (conversus, Epicuro); cœcum ætem cæli admirabilis celeritate? (nisi quietum autem, nihil beatorum est;) sive in ipso mundo Deus inest aliquid, qui regat, qui gubernet; qui cursus astrorum, mutationesque temporum, rerum vicissitudines, & cetera quæ conferret, terras & maria contemplant, hominum commoda, vitæque tueatur: na ille est implicitatus modestis negotiis, & operosis. His, hominum retinentia, qui supra bellas nihil sapienter; argumentis utebantur, quibus divinam in mundo, vel condendo, vel conservando, providentiam everterent; quæ verè essent ipsorum recorde; & illorum argumenta; non quæ hominem sobrium & intelligentem, vel tantillum moverent. Qualia erant ex eodem Cicerois libro & ista: Si Deus mundum aliquando condidisset; quibus ille ferventibus, quibus vegetibus, usus esset: ubi folles, ubi mœdes, tante molitioni pares? & similia. Aristoteles autem de Deo, quàm magnificè & augustè, ut par erat, & pro humani ingenii modolo, sententia, tum aliunde didicimus; tum ex his quæ de Deo scribit in Ethicis: quæ plane divina sunt. Jam quod Epicurus, motus orbium cœlestium celeritatem, & assiduitatem conversionis, ut rem valde laboriosam, & proinde beatæ nature minime convenientem, suo more declaravit; & occidit; longe aliter de motu isto Aristoteles, aliorum & reconditiōis philosophiæ lib. 1. h. his verbis: Αὐτὸ δὲ ἴσται ὁ θεός, καὶ ἀστέρων, καὶ ἄλλων ὁ κόσμος, καὶ τὸ θεοῦ μὴ ποτε ἔσθαι, ἢ διαδύναται αὐτὸν περὶ φορέως. οὐδὲ κινῆσαι τὸν θεόν. Οὐ γὰρ

βούληται τὰς κινήσεις ταύτας λαμβάνειν· ἀλλὰ πᾶν τὸ σέμνημα τηρεῖν, κατὰ πάντα ἰσχυρὰ ματὰ Φερόμενα ἐπὶ τὰς τοιαύτας ἐνοίας, ἔαν μὴδὲν ὑπεναντίον ἐξ αὐτῶν τὰ ἐπινοματὶ δόξη. εἰ δὲ μή, τὸν μέγιστον ταραχὸν ἐν ταῖς ψυχαῖς αὐτῆ ὑπεναντιότης παρασκευάσει. ὅθεν δὴ κατὰ τὰς ἐξ ἀρχῆς ἐναπολήψεις τῶν συστοφῶν

ἴσται περὶ τὸν κόσμον τῆς ἀναπόσεως αὐτοῦ (ἴσται τὰς φθασίας) ἢ κινήσει, ὅτι ἐπίνομα ἴσται τὸν συστοφῶν τῆς κινήσεως. Quædam autem in hoc Cicerois loco, Aristoteles per calamitatem, vel ignorantiam assingit, ab ipsius remotissima facultate, qui sunt in ejus operibus & opinionibus veritas, satis agnoscitur neque nos id nunc agimus. M. Casaubon.
Μὴτε αὖ πυρῶν τινὰ συνεστραμμένα, τὸν μ.] Primum hic advertendum, orationem pendere à precedente, καὶ μὴ διὰ. Baileus editio, & Stephani, &c. πῶς ἅμα ὅσα συνεστραμμένα. Aldobrandinum, μήτε αὖ πυρῶν ἅμα ὅσα συνεστραμμένα τὸν μ. ἐ conjectura, sicut multa ejus editionis alia, quæ in ipsum sermonem recepta sunt. Veritè idem. Neque rursus hæc molestia cum sint, perurbatam beatitudinem possidentia. frivola valde sententiæ. Primum ἐπὶ formavit vocem πυρῶν, quæ Helycio auctore significat, εὐτελεῖ, μετὰ ἀρχῆς, εὐτελεῖ, ἰδίως. quæ significationes valde hæc sunt absurdæ. Deinde verbi συνεστραμμένα hæc & numerum mutavit, & à precedenti nomine traxit ad sequens μακαριότητα. absonè profuit. Denique falsam ejusdem verbi significationem arripuit; perurbatam pro, simul conversus; quam significationem indagare debuit è sequente, τὸν συστοφῶν ταύτων, hærum juncturam conversionum. Aldobrandinum absurditate hic vitæ Gallendus; cujus conjecturam, avertis Græcis Musis natam, adducere superfedo. Expendat lector in ejus versione hæc verba; cum id munitis & molestum sit. deinde; ut sciens, ac volens hæc animi commotiones, sive perturbationes subeat. Denique; ac orationis genere uti. Cæterum aliorum philosophorum sententiam hic tangere & rejecte Epicurum planum est. Ignæ (ob motuum celeritatem) subtilitatis, seu intelligentiæ; orbis cœle, singulis singulari, quidam philosophi existimabant: de quibus alii tradidit. Epicurus ex acceptis in mundi generatione conversionum decoris lesibus orbis omnes circumagi opinatur, nulli adstantium intelligentiis, aut dæmonibus. Meriti Casauboni mendacitatio, que hic juncta legitur; verbis quidem prior est; & sententiæ; coacta tamen, ut pleraque ejus viti, de qua doctis judicium permittitur. M. Meibom.
93 ὅσα δὲ κατὰ τὰς ἐξ ἀρχῆς Lego κατὰ pro κατὰ valde commodè. Omnes editiones, ὅσα δὲ κατὰ τὰς. Sentiam aliquid atomorum mentione hic arguisset Gallendus. Idem.

τούτων ἐν τῇ τοῦ κόσμου γενέσει, δεῖ δοξάζειν, καὶ τὴν ἀνάγκη ταύτην καὶ περίουδον συντελεῖν 78 θθαί. * καὶ μὴ καὶ τὴν ὑπερτίων κυριωτάτων αἰτίαν ἐξακριβῶσαι, Φυσιολογίας ἔργον εἶναι δεῖ νομίζειν, καὶ τὸ μακάριον ἐν τῇ περὶ τῶν μετεώρων γνώσει, ἐπιταῦθα πεπτωκέναι. καὶ ἐν τῶ τίνες Φύσεις, αἱ θεωρούμεναι κατὰ τὰ μετέωρα ταῦτα, καὶ ὅσα συγγενῆ πρὸς τὴν εἰς ταῦτα ἀκρίβειαν. 79 * ἔτι τε καὶ τὸ πλεοναχῶς ἐν τοῖς τοιούτοις εἶναι, καὶ τὸ ἐνδεχομένως, καὶ ἄλλως πως ἔχειν. ἀλλ' ἀπλῶς μὴ εἶναι ἐν ἀφάρτῳ καὶ μακαρία Φύσει τῶν διακριτῶν ὑπεβαλλόντων, ἢ ταραχῶν μὴ εἶναι, καὶ τοῦτο καταλαβεῖν τῇ διακρίσει ἐστίν, ἀπλῶς οὕτως εἶναι. * τὸ δ' ἐν τῇ ἱστορίᾳ πεπτωκὸς τῆς δύσεως καὶ ἀνατολῆς, καὶ τροπῆς καὶ ἐκλείψεως, καὶ ὅσα συγγενῆ τοῖς, μὴ εἶναι ἐπι πρὸς τὸ μακάριον τῆς γνώσεως συντείνειν, ἀλλ' ὁμοίως τοὺς Φίβους ἔχειν τοὺς ταῦτα καταιδόντας, τίνες δὲ αἱ Φύσεις ἀγνοοῦντας, καὶ τίνες αἱ κυριωτάται αἰτίαι * καὶ εἰ μὲν προήδισαν ταῦτα, ταχὺ δὲ καὶ πλείους. ὅταν τὸ θαμβὸς ἐκ τῆς τούτων προκατανόησεως μὴ 80 δύνηται τὴν λύσιν λαμβάνειν, κατὰ τὴν ἐπὶ τῶν κυριωτάτων οἰκονομίαν. διὸ δὲ καὶ πλείους αἰτίους εὐρίσκουμεν τροπῶν, καὶ δύσεων, καὶ ἀνατολῶν, καὶ ἐκλείψεων, καὶ τῶν τοιουτοτρόπων, ὥσπερ καὶ ἐν τοῖς κατὰ μέρος γινόμενοις. * 97 καὶ οὐ δεῖ νομίζειν, τὴν ὑπερτιούτων χρείας πραγματεῖαν ἀκρίβειαν μὴ ἀπειληφέναι, ὅση πρὸς τὸ ἀτάραχον καὶ μακάριον ἡμῶν συντείνει. 98 ὥστε μὴ παραθεωροῦντας ποσαχῶς παρ' ἡμῶν τὸ ὅμοιον γίνεται, αἰτιολογητέον ὑπὲρ τῶν μετεώρων καὶ πάντος τοῦ ἀδύλου, καταφρονούντας τῶν τότε

94 Ἐπὶ τῇ καὶ τὸ πλεοναχῶς. Tres priores editiones, ἔτι τε οὐκ ἔστι. Pro u' hanc debet scribendum καὶ. Vidit hic difficultatem Gassendus, & sermone mutavit. sensum tamen adsecutus est. M. Meibom.
95 καὶ εἰ μὲν προήδισαν ταῦτα. Omnes perperam, καὶ εἰ μὲν προήδισαν. & deinde, προκατανόησαν. Bassileensis & Stephanica, προκατενόησαν ταῦτα καὶ πλείους. Aldobrandini lectionem secutus quoque est Gassendus. Idem.
96 κατὰ τὴν ἐπὶ τῶν κυριωτάτων οἰκονομίαν. Gassendus quoque bene κατὰ, sed retinet πρὸς. Ceterae

editiones, καὶ τὸ περὶ τῶν. Per κυριωτάτα hic intelligi puto animam & corpus. Idem.
97 καὶ οὐ δεῖ νομίζειν, ὅτι ὑπὲρ τούτων χρείας πραγματεῖαν ἀκρίβειαν. Bassileensis, Stephanica, & Romana, ἢ οὐ δεῖ νομίζειν τὴν ὑπὲρ τούτων χρείαν, ἀκρίβειαν. Gassendus autem, ἢ οὐ δεῖ νομίζειν τὴν ὑπὲρ τούτων ἀκρίβειαν χρείαν μὴ ἀπειληφέναι. Verborum loca commutavit. & sensum pervertit. Idem.
98 Ἐπὶ τῇ μὴ προκατανόησαν, &c. καταφρονούντας τῶν τότε μοναχῶν. Omnes, ὡς παραθεωροῦντας, & καταφρονούντας τῶν οὐδὲ (Gassendus, οὐκ) μοναχῶν,

fieri seiscunt, nec alios modos, eorum quae ex intervallis videntur argumento, tradunt, sed insuper ignorant, quibus villis perturbari nequeamus. Si igitur et hoc modo illud fieri posse opinemur, et aliis, quibus familiariter non perturbemur, admisso pluribus modis fieri idem posse, sicut si, quod ita fiat, videamus, extra 81 perturbationes vivemus. * Denique post haec omnia illud omnino menti iugitere oportet, perturbationem humanis animis maximè principalem fieri ex eo, quod haec et beata opinentur, et incorruptibilia, et contrarias his voluntates simul habeant, et actiones, et causas; quodque sempiternum quoddam malum secundum fabulas et expectent, et suscipiant; five quod ex hac sensuum privatione eam quae in morte est metuant, quasi post mortem aliquid sit, five etiam quod ista non opinentur sed alia patiantur, verum ex irrationali quadam mentis attentione. Unde accidit eos qui malum non definiunt, equam, aut etiam majorem perturbationem capere, quam qui haec opinabantur vani homines. * Enimvero perturbationum vacuitas in eo consistit, ut omnibus illis opinionibus soluti, continuam universarum et maximè principialium rerum memoriam servemus. Quare ad omnia praesentia attendendum, et ad sensus, cum in communi ad communes, tum in privato ad proprios; et ad omnem in singulis iudicandi instrumentorum evidentiam. Si enim haec attenderimus, causas, unde pertur-

Mirot hic aberrare potuisse Gassendus, qui observare potuit, in prioribus dubius his epillosis saepius repetere Epicurum, variis modis meteororum causas eradi posse; & contentendos ceteros philosophos, qui uno certo modo eorum rationes tradendas continebant. In eius versione expuncta particula negans, lege: qui unquam certum modum, quo res aliqua possit se habere. M. Meibom.
99 ὅτι τὸ πλεοναχῶς συμβαίνει κατὰ τὸ ἐν τῶν ἀπαιτητέων διατάξι. Addidi voculam κατὰ, quam sermo & sensus loci requirunt. Pro ea Gassendus supplere, μέντοι δέ, & sensum mutat. Poetica idem, ἢ καὶ ἔστιν, ἢ οὐκ ἔστιν ἀταραχῶς, antiquam lectionem sine additione retinco. Idem.
100 καὶ αἰτίας. Ita omnes editiones. Gassendus, καὶ πάλιν, male, si quae utriusque vocis significationes expendat. Idem.

μοναχῶς ἔχον ἢ γινόμενον γνωρίζοντων, 99 ὡς τὸ πλεοναχῶς συμβαίνει κατὰ τὴν ἐν τῶν ἀπαιτητέων διατάξι. παραδιδόντων, ἐπὶ τε ἀγνοοῦντων καὶ ἐν τοῖς οὐκ ἔστιν ἀταραχῶς, ἀν' οὐν οἰώμεθα καὶ ἀδίπως ἐνδεχομένον αὐτὸ γίνεσθαι, καὶ ἐφ' οἷς ὁμοίως ἐστὶν ἀταραχῆσαι, αὐτὸ τὸ ὅτι πλεοναχῶς γίνεται γνωρίζοντες, ὥσπερ καὶ οὐκ ἀδίπως γίνεται εἰδόμεναι, ἀταραχῆσαι. * ἐπὶ δὲ τούτοις ὅλας ἀπασιν, εἰς αἰὸν δεῖ κατανοεῖν, ὅτι ταραχῶς οὐ κυριωτάτος ταῖς ἀνθρωπίναις ψυχαῖς γίνεται ἐν τῷ ταῦτα μακάριον τε δοξάζειν καὶ ἀφάρτα, καὶ ὑπεραντίας ἔχειν τοῖς βουλήσεσι αἰμα καὶ πράξεις, 100 καὶ αἰτίας, καὶ ἐν τῷ αἰώνιόν τι δεινὸν καὶ προσδοκῶν, καὶ ὑποπτεύειν κατὰ τοὺς μύθους, 101 εἶτε κατὰ ταύτην τὴν ἀναίσθησιαν τὴν ἐν τῷ τεθνήσκειν φιλοβουμένους, ὥσπερ οὖσαν τὴν ψυχὴν καὶ αὐτόν, εἶτε καὶ ἐν τῷ μὴ δοξάζειν ταῦτα, πάσχειν δ' ἄλλα ἀλόγωγε τινι παραστάσει, ὅθεν τοὺς μὴ ορίζοντας τὸ δεινὸν, τὴν ἴσην ἢ καὶ ἐπιτεταμηνήν ταραχὴν λαμβάνειν, τοῖς 102 εἰκαίσις οἱ ἐδοξάζον ταῦτα. * ἢ δὲ ἀταραχία, τὸ τούτων πάντων ἀπελευθερῆσαι, καὶ συνεχῆ μνήμη ἔχειν τῶν ὅλων καὶ κυριωτάτων. ὅθεν τοῖς πᾶσι προσεκτέον τοῖς παρούσι, καὶ ταῖς αἰσθήσεσι, κατὰ μὲν τὸ κοινὸν ταῖς κοιναῖς, κατὰ δὲ τὸ ἴδιον, ταῖς ἰδία, καὶ πάσῃ τῇ παρουσίᾳ καὶ ἑκαστον, τῶν κρητῆριον ἐναργεῖα. ἀν' γὰρ τούτοις προσέχωμεν, 103 τὸ ὅθεν ὁ ταραχῶς καὶ ὁ Φίβος ἐγίνετο, ἐξαιτιολο-

τοι εἶτε κατὰ ταῦτα τῆ ἀναίσθησιαν, &c.] Sufficit legendum, τοῖς καὶ αὐτοῖς τῶν ἀναίσθησιαν θεωροῦμενοις τὸ ἐν τῇ παρουσίᾳ, ὥσπερ αὐτοῖς καὶ αὐτοῖς, nisi nullis κατ' αὐτοῖς. sed illud est figura Attica, pro ἢ τῶν τῆ ἀναίσθησιαν καὶ αὐτῶν ὅσα ἔστιν, vide infra in epistola ad Menecemum. Male mox Ambrosius, ἀλλὰ λέγει τε καὶ τῆ παρ. prohibet lectio nostrorum librorum. I. Casaub.
Erit κατὰ ταῦτα τῆ ἀναίσθησιαν. Deest aliquid impiam sententiam jurare nolui. M. Meibom.
102 εἰκαίσις οἱ ἐδοξάζον ταῦτα. Sensus hac lectione restituitur. Frioris editiones, τῶν εἰ καὶ ἰδὲ. Legi nequit, τῆ εἰκαίσις, quia praecedit ορίζοντας, & legitur, ἐδοξάζον. eodem sensu legeretur, τοῖς κοιναῖς. Gassendus, τῶν εἰ καὶ, ἢ ἐδοξάζον ταῦτα. quae non coherent. Idem.
103 τὸ ὅθεν ὁ ταραχῶς καὶ ὁ Φίβος γίνετο. Ita Ro-

ζήσμεν ἰρήνῃ καὶ ἀπολύσμεν, ὑπὲρ τε μετεώρων αἰτιολογούντες, καὶ τῶν λοιπῶν τῶν αἰε παρεμπιπτόντων, καὶ ὅσα φοβῆί τοὺς λοιποὺς ἀνθρώπους ἔχρατος. ταῦτά σοι, ὦ Ἡρόδοτε, ἐστὶ κεΦαλαιωδῶστα ὑπὲρ τῆς τῶν ἄλων φύσεως ἐπιτετημένη· ὥστε ἂν γένωτο οὗτος¹⁰⁴ ὁ λόγος δυνατός, καὶ κατασχεθῆι μετὰ ἀκριβείας, οἶμαι (εἰὰν μὴ καὶ πρὸς ἅπαντα βαδίσῃ τις τῶν κατὰ μέρος ἀκριβομάτων)¹⁰⁵ ἀσύμβλητον αὐτὸν πρὸς τοὺς λοιποὺς ἀνθρώπους ἀδρότητα λήψεσθαι.¹⁰⁶ καὶ γὰρ καὶ καθαρὰ ἀφ' αὐτοῦ ποιῆσει πολλὰ τῶν κατὰ μέρος ἐξηκριβωμένων κατὰ τὴν ἄλην πραγματείαν ἡμῶν,¹⁰⁷ καὶ αὐτὰ ταῦτα ἐν μνήμῃ τιθέμενος, συνεχῶς εἰαυτῷ βοηθήσει, ταῦτα γὰρ ἐστίν, ὥστε καὶ τοὺς τὰ κατὰ μέρος ᾗδ ἐξηκριβώσαντας ἰκανῶς, ἢ καὶ τελείως εἰς τὰς τριακτὰς ἀναλύσαντας ἐπιβολὰς, τὰς πλείστας τῶν περιουσιῶν ὑπὲρ τῆς ἄλης φύσεως πεισίσθαι.¹⁰⁸ ὅσοι δὲ μὴ παντελῶς ἀπὸ τῶν ἀποτελουμένων ἐκ τούτων εἰσίν, ἢ κατὰ τὸν ἀνευ Φύσεως τρόπον, τὴν ἅμα νοήματι περιουσιῶν τῶν κυριωτάτων πρὸς γαληνισμὸν ποιῶσινται.

Καὶ ἡδε μὲν ἐστὶν αὐτὰ ἐπιτελή περὶ τῶν φυσικῶν. περὶ δὲ τῶν μετεώρων ἡδε.

mana. At Basilicensis & Stephanicæ, τὸ ὄνομα τὸ πᾶσι γίνεσθαι καὶ ὁ φόβος γίνεσθαι. Gallendus retinet γίνεσθαι, omisso sequenti γίνεσθαι. Poltea lego, τοὺς λαοὺς ἀδρότερον. & ita sequitur § 83. Idem.

104 Ὁ λόγος δυνατός, καὶ κατασχεθῆι. Prioris editiones, ὁ λόγος δυνατός, κατασχεθῆι. Gallendus, ὁ λόγος κατὰ τὸ δυνατὸν κατασχεθῆι. Constitutione peccant, γίνεσθαι κατασχεθῆι. Idem.

105 ἀσύμβλητον. Aldobrandinus, ἀσύμμετρον. ex ingenio, tanquam notus, substituit. Retinenda vetus lectio est. Hefychius: ἀσύμβλητον, ἀσύμμετρον. Idem.

106 Καὶ γὰρ καὶ καθαρὰ ἀφ' αὐτοῦ ποιῆσει. Exemplata dabit. Ita eandem vocem Epicurus usurpavit sequenti epistola §. 86. τῶν ἄλων φυσικῶν προβλημάτων κῆρυον. Hanc lectionem sibi vindicat Gallendus. Deinde scribendum, τῶν κατὰ μέρος ἐξηκριβωμένων. Prioris editiones, καὶ γὰρ καὶ καθαρὰ ἀφ' αὐτοῦ ποιῆσει πολλὰ τοῖς κατὰ μέρος ἐξηκριβωμένοις, corrumpit. Legi nequit, καθαρὰ, nisi quædam mutentur. Idem.

107 Καὶ αὐτὰ ταῦτα ἐν μνήμῃ τιθέμενος συνεχῶς

habio metusque fiebat, rectè inveniemus et solvemus, deque coelestibus ac reliquis que semper incidunt, queque summe terent reliquos homines, causas asseremus. Ista tibi, Herodote, de natura universorum summam perstrinximus. * Quod si hæc explicatio vires obtineat, et accurate retineatur, existimo (etiam si quis ad singula quæque plenè percipiendam nullum studium contulerit) incomparabili eum mentis firmitate reliquos homines superaturum. Nam cum ex seipso multa ab se explicata dabit, que singulatum in universa hæc tractatione diligenter à nobis tradita sunt; tum et hæc ipsa memoria mandans continuo sibi succurret. Sunt enim hujusmodi, ut et ii qui jam particularia fati perquisiverint, aut plane se ejusmodi considerationibus dederint, plurimas tractationes de univerfa natura facere possunt. Quicunque verò eorum ex his ad perfectionem non pervenerint, aut sine viva instructione hæc sint adgressi, sedula cogitatione maximè principalium rerum tractationem, ad vite tranquillitatem obtinendam, facient.

Atque ista est de Naturalibus ejus epistola. Sequitur de Meteoris in hæc verba.

Βασίλειον. Lege in ἡμῶν τοῦ πρώτου, vel τιθέμενον. Il. Casaub.

Ἐν μνήμῃ τιθέμενος, συνεχῶς εἰαυτῷ βοηθήσει. Εἰαυτῷ bene restituit Gallendus. Epistola hujus initio, βοηθῆν αὐτοῖς δίδωσθαι. sed retinet ἐν μνήμῃ τιθέμενος, que & cæterarum editionum corrupta lectio est. Deinde scribo, ἐξηκριβωμένους, & ἀναλύσαντας pro quo Gallendus male, ἀναβάντας. Cætera editiones, ἐξηκριβωμένους, & ἀναλύσαντας. M. Meibom.

108 Ὅσοι δὲ μὴ παντελῶς τῶν ἀποτελουμένων. Ita prioris editiones, nisi quod vocellæ autὸν trajectâ legunt, ὅσοι δὲ μὴ παντελῶς αὐτῶν. Gallendus omittit male negatione, ὅσοι δὲ καὶ παντελῶς αὐτῶν ἀποτελουμένοι ἐν τούτοις εἰσίν, οἱ καὶ κατὰ τὸν αἰὶν φλογέου τρόπον. Nimia licentiâ mutat, & veriti partim contrario, partim fivolo sensu. τῶν αἰὶν φλογέου τρόπου, descendit absque vira voce rationem, vettit, dicitur ceteris. & πρὸς γαληνισμὸν, transpulsit. Pro περιουσιῶν proflus scribendum περιουσιῶν. uti procedit, τὰς πλείστας τῶν περιουσιῶν. Ita quoque legit Gallendus. Idem.

Epicurus Pythocli gaudere.

84 * Reddidit mihi à te Cleon epistolam, in qua et constantem tuam erga nos benevolentiam significabas, nostro in te studio dignam, et bonis rationibus conabar mentionem injicere eorum sermonum, qui ad beatam vitam consequendam faciunt. Petebes autem ut tibi de meteoris brevem mittam, et accurato sermone conscriptum tractatum, quem facillè memoria mandes. Ea enim que in aliis scriptis, difficillimè teneri memoria, quamvis ea, ut ais, quis continuè circumferat. Nos autem perlibenter preces admittimus tuas, magnaque de te et jucunda spe fruimur.

85 * Cum igitur cætera jam absolvissimus omnia, ad finem perduximus eam tractatum quo postulasti, plurimis et aliis e molumento futurum, et his maxime qui rudes adhuc germanam summamque verè nature rationem, degularant, his item qui aliquibus vulgarium occupationum gravioribus curis sunt impliciti. Ea igitur ritè percipe, mandataque memoria tecum acriter volve, cum cæteris que in brevi epitome ad Herodotum misimus. Primum igitur nullum alium finem ex coelestium corporum scientia, sive per connexionem sive absolute dicantur, putandam esse nos consequi posse, quàm perturbationum vacuitatem ac probationem certam, sicuti et è reliquis. * Neque id quod fieri nequit vi aggrediendum esse, neque contemplationem habere similem aut his libris quos de vite muneribus scriptisimus, aut iis quos de aliis naturalium questionum explanationibus; puta quod univèrsam, corpus et impalpabilis natura sit, quod indivisibilia elementa, et omnia hujusmodi, que unicam his que videntur concordiam habent; quod in meteoris non procedit. Verum hæc et multipliciter habent generationis causam,

Ἐπίκουρος Πυθολκείῳ χαίρειν.

Ἡνεγκέ μοι Κλέων ἐπιστολὴν παρὰ σοῦ, ἐν ᾗ ἡ φιλοφρονούμενος τε περὶ ἡμῶν διετελεῖς, ἀξίως τῆς ἡμετέρας περὶ σεαυτὸν σπουδῆς, καὶ οὐκ ἀπιδάνας ἐπιεικῶ μνημονεῖν τῶν εἰς μακάριον βίον συντείνοντων διαλογισμῶν. εὐόου τε σεαυτῷ περὶ τῶν μετεώρων σύντομον καὶ εὐπεύραφον διαλογισμὸν ἀποστείλαι, ἵνα ραδίως μνημονεύης. τὰ γὰρ ἐν ἄλλοις ἡμῶν γεγραμμένα, δυσμνημόνευτα εἶναι, καὶ τοι (ὡς ἐφης)¹⁰⁹ συνεχῶς αὐτὰ βαστάζεις, ἡμεῖς δὲ ἡδέως τε σοῦ τὴν δέσπιν ἀπεδείξαμεθα, καὶ ἐλπίσιν ἡδέως συνεχρῆθημεν. * γράψαντες οὖν τὰ λοιπὰ πάντα συντελέσομεν ἀπερ ἤξισως, τὰ διαλογίσματα ταῦτα, πολλοῖς καὶ ἄλλοις ἐσόμενα χρήσιμα, καὶ μάλιστα τοῖς νεωστὶ φυσιολογίας γνησίῳ γεγενημένοις, καὶ τοῖς εἰς ἀσχολίας βαθυτέρας τῶν ἐγκυκλίων τῶν ἐμπειροληγμένοις. καλῶς δὲ αὐτὰ διάλαβε, καὶ διὰ μνήμης ἔχων, ὀξείως αὐτὰ περιόδευε, μετὰ τῶν λοιπῶν, ὧν ἐν τῇ μικρᾷ ἐπιτομῇ πρὸς Ἡρόδοτον ἀπεστείλαμεν. πρῶτον μὲν οὖν, μὴ ἄλλο τι τέλος ἐκ τῆς περὶ μετεώρων γνῶσεως, εἴτε κατὰ συναφῆν λεγομένου, εἴτε αὐτοτελῶς,¹¹⁰ νομίζειν δεῖ εἶναι, ἥπερ ἀταραξίαν καὶ πίστιν βέλβαιον, καθάπερ καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν. * μήτε τὸ ἀδύνατον παραβιάζεσθαι,⁸⁵ μήτε ἐμοῖαν κατὰ πάντα τὴν βεβρίαν εἶχειν, ἢ τοῖς περὶ βίον λόγοις, ἢ τοῖς κατὰ τὴν τῶν ἄλων φυσικῶν προβλημάτων καθάρων. εἰν; ἐπὶ τὸ πᾶν, σῶμα καὶ ἀναφῆς φύσις ἐστίν, ἢ ἐπὶ ἄτομα στοιχεῖα, καὶ πάντα τὰ τριακτὰ, ἢ ὅσα μοναχῆν ἔχει τοῖς φαινόμενοις συμφωνίαν ἔπερ ἐπὶ τῶν μετεώρων οὐκ ὑπάρχει. ἀλλὰ ταῦτα γε πλεοναχῆν ἔχει καὶ τῆς γενεῆσιν αἰτίαν, καὶ τῆς οὐσίας τοῖς αἰσθήσεσι συμφωνῶν κατηγο-

109 Συνχῶς αὐτὰ βαστάζεις. Lego βαστάζεις. Sic enim malo quam ut Ambrosius, κῆρ εἰ τις συνεχῶς αὐτὰ βαστάζει. Il. Casaub.

110 Τῶν ἐγκυκλίων τῶν ἐμπειροληγμένοις. Homines intelligit muneribus humanæ societatis necessarius fungentes; judices, alioque magistratus; medicos, & artifices omnes, in functionibus suis occupatos, quibus epitomæ artium & scientiarum gratæ sunt. M. M.

111 Νομίζειν δεῖ εἶναι. Scopus in his epistolis deest: verbum δεῖ. Plenèque locus etiam Gallendus restituit, & inferius bene legit, φημι δεῖ τῶν. Idem.